© Frantzwagner Sällskapet 2018

Förord

Sedan Frantzwagner sällskapets stiftande har vi lagt stor vikt lagts vid revitaliseringen av svensk romani och vårt arbete ökar ständigt i omfattning. LAVENGRO är resultat av ett tvåårigt projekt med samma namn. I våra tidigare projekt och arbeten har vi med stor noggrannhet inventerat tidigare publicerade källor som helt eller delvis innehåller svensk romani. I vårt arbete har vi påträffat ett flertal tidigare okända uppteckningar, såväl tryckta och publicerade som handskrivna, rörande svensk romani. Vårt insamlade material utgör källan i vårt löpande arbete, som i sin tur är direkt kopplat till både behovet och efterfrågan för språkfrämjande och språkstärkande material för resande av idag. Inte minst är vårt arbete kopplat till de språkliga rättigheter vi som individer tillhörande en nationell minoritet bär. Denna publikation är ett steg i stärkandet av vårt minoritetsspråk, svensk romani. Som i ett led att öka tillgängligheten samt att ha möjlighet till framtida uppdateringar och revideringar har vi prioriterat ett digital format. Denna version är en uppdaterad och utökad version av LAVENGRO från 2018.

För Frantzwagner Sällskapet

Jon Pettersson

Ordförande

Hans Gyllenbäck-Berg

Sekreterare

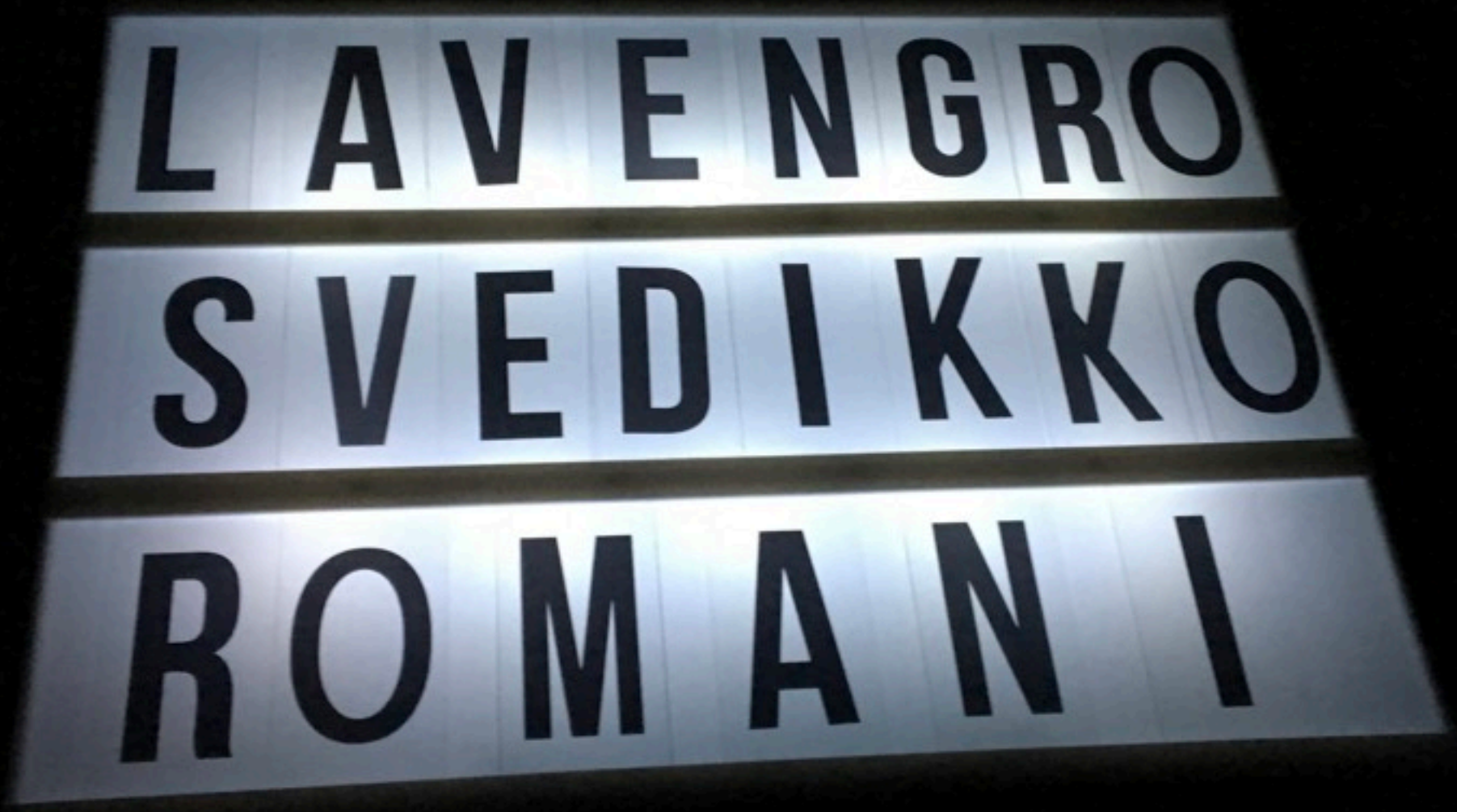
LAVENGRO
SVEDIKKO
ROMANI

adives	idag	
akajj	här, hit	
akavva	denna här (precist)	
akkter	efter	
akkter-kerad	efterlyst	
ali	glas, fönster	
allmessa	allmosa	
an	i	
an’brascha	frysas in	
an’dikkad	ansedd, respekterad	
an’drall	inifrån	
an’dran	inne i, innifrån	
an’dre	in, inne	
an’dri	inne i, inuti	
an’farrepan	början	
andre-haning	vattenkran	(eg. inomhus-brunn)
angli	öronhänge	
Anglikke-temm	england	
anglo	krok, fiskekrok	
anger	bete till fiskekrok	

antal	antal	
a’pre	upp, uppe, på	
a’pri	uppå, uppe på	
arr’e	i, in, in i	
arr’i	i, uti	
ascha	finnas, vara, är	(i 3:e person)
assars	tusen	
asstan	gren	
av!	kom!	
av akajj!	kom hit!	
ava	komma	
avá	kom, blev	
ava så latcho!	välkommen	
aving	honung	(se meving)
avla	komna, blivna	
avremol		
avri	ut, ute, utanför	
avvalo	javisst, självklart	
avvalen	javisst, självklart	
avvar	men, jamen	

R

babb	skägg
bagg	bångstyrig, motsträvig häst
bakkalo	lycklig, tursam
bakkaskiro	bångstyrig, motsträvig häst
bakko	tur
bakkrano	av får eller lam
bakkrano-cherad	fårhuvud (förolämpning)
bakkri	får, tacka (hondjur)
bakkro	får, bock (handjur)
bakkt	tur
bal	hår
balalo	hårig
balano	grisig, svinig
balaskiro	frisör
bali	sugga
balluna	stekpanna, stekjärn
ballvall	vind, blåst
ballvass	fläsk
ballvepaskro	vindmölla
ballvina	vind, blåst, vindpust

ballvings-cherad	grishuvad	(förolämpning)
ballvings-mass	griskött	
balo	gris, svin	
bandikka	hagelbössa	
bangna	böja, bock	
bangnepa	skevhet, deformation	
bangno	böjd, skev, krokig, desformerad, felaktig, inte rak	
bangno-dummad	kutryggad	
bangno-jakkad	vindögd	
bangno-nakk	kroknäsa	
bangno-pirad	kobent	
bangro	fånge	(förkortning av stillepangro)
bannekka	pannkaka	
bannkus	soffa, bänk	
bannsa	ladugård	
baro	stor, hög	
baro-kokkare	storlögnare	
baro-kokkepaskro	storlögnare	
baro-kurrko	julhelgen	
baro-lill	tusenlapp, stor sedel	

baro-pani	hav	
baro-pijpaskro	stordrickare, alkoholist	
baro-rajj	storman, hög, fin herre	
baro-rakkrare	storpratare	
baro-sijeskro	generös	(eg. storhjärtad)
baro-tchorare	stortjuv	
barobeddo	storman, hög, fin herre	
baroker	herrgård	
barokrajjon	kungen	
baroli	tusen, 1000	
baroli	tusen	
baropa	storlek	
barr	sten, mark, inhägnad, trädgård	
barrengiro	stensättare, murare	
barrepa	stensättning, murning	
barrja	• växa	
barrva	raka sig	
barrvalo	rik, förmögen	
barrvalopa	förmögenhet, rikedom	
barrvar-pani	rakvatten, after shave, parfym	

barrvar-tchuring	rak-kniv
barrvaskiro	barberare, rakhyvel, rakapparat
barrvepa	rakning
basscha	skälla, gräla, bråka
basschepa	skäll, gräl, bråk
basschra	spela musik
basschradija	gitarr, fiol eller annat stränginstrument
basschrepa	musik, musicerande
basschrepaskria	radio, apparat som spelar musik, högtalare, instrument
bassno	tupp
basstado	burdus, otrevlig, en person utan takt och ton
bedda	sak - kan kopplas ihop med en flertal verb (se. mossta-bedda)
beddo	herre, tjänsteman, myndighetsperson av något slag, förnäm
beddo-hisspa	polishus
beddo-kaij	en förnäm karl
beddo-ker	herrgård, stor gård
beddo-kovva	förnäm sak
beffa	vagina

beffta	samlag
bejjla	fria
bekka	bit, stycke
bellven	kväll
bemmare	femkronors-mynt
bemmlare	femkronors-mynt
beng	djävul; ofta använt som svordom o. okvädinsord
bengali	tokig, galen kvinna
bengalo	tokig, idiot, galen
bengalo-hispa	psykiatrisk inrättning (eg. dårhus)
bengalo-ker	psykiatrisk inrättning (eg. dårhus)
bengalopa	galenskap, idioti
bengepa	jävelskap
bengeske	helvete (eg. till djävulen)
bengesta	helvete (eg. från djävulen)
bengeste	helvete (eg. hos djävulen)
bero	båt
bero-skiro	sjöman
bero-stedo	hamn
bersch(t)	år

berschano	årlig
bescha	sitta, sätta, placera något
beschepa	fängelsestraff
beschepaskri	sits, soffa, fåtölj
beschto	sittande
biddra	stanna, vänta, pausa
biddrepa	väntan, paus, uppehåll
bikkan	blydagg, kort piska med blydaggar (ett traditionellt vapen)
bikkna	sälja, handla
bikknare	försäljare, handlare
bikknepa	försäljning, handel
bikknepaskro	försäljare, handlare
bikko	kula, skott, blydagg, hagel (till bössa)
bikkono	rund (eg. kul-aktig)
billja	smälta, tina
billjad	smält, tinad
billjepa	smältning, tö
birrling	bi, geting
birrlinga-dabb	sting av bi eller geting

birrlinga-stedo	bikupa
bischtra	skicka, sända
bischtrepa	utskick, försändelse
bisstra	glömma
bisstralo	glömsk
bisstrepa	glömskhet
bistokkar	stövlar (se. skorrnij)
bitta	en smula, litegrann
bivano	rå, okokt, ostekt
bja	fest, högtid, bjudning, kalas
bjanda	föda (end. levande unge)
bjando	född
bjandoskro-dives	födelsedag
bjavdas	gifta sig
bjavdepa	bröllop
blanch	ljus, blond (man)
blancha	ljus, blond (kvinna)
blanna	blanda, röra runt
blattran	tidningen
blavano	blå

blavano-tudd	sur mjölk, gammal mjölk	(eg. blåmjölk)
blavva	hänga	
blavvano	hängande	
blavvepa	upphängning, hängning	
blavvepaskri	flagga, fana	
blejd	25-öring	
bliddra	bli	
blommelen	blommor	
blommeli	blomma	
blott	bara, endast	
blännkis	tenn	
bobb	böna	
bobber	bönor	
boddra	bo	
bofarrma	Lanthandel	
boggra	bädda	
boggrepa	bäddande	
bojjaskiro	motsträvig häst	
bokk	hunger, svält	
bokka	hungra, svälta	

bokkalo	hungrig
bokkepa	svält
bolla	doppa, döpa, kristna
bolldo	döpt, kristad
bollepa	dopp, dop
bollepan	himmeln, skyn
bollepasko jagg	blixt
bollepaskren	moln
bollepaskri	moln
bollesko-dives	julafton (dopparedan)
bollvina	dyna, madrass, täcke
borran	buske
borrano	snårig (vegetation, skog)
bovv	ugn, kakelugn
bovvengro	kakelugnsmakare
bovveske vanta	murstock
bovvring	snigel
brannsno	mager (om häst)
brasch	frost, iskyla
brascha	frysa

braschano	kylig, frostig, iskall	
brascheskiro	frysskåp	
brass	mässing	
brescha	skryta, ”brösta sig”	(se. prossno)
breschan	bröstkorg	
briannt	gröt	
brissch	regn	
brisscha	regna	
brisschano	regnig	
brisschepasko pord	regnbåge	
brissschepa	regn, regnande	
broll	päron, äv. potatis	(av dialektala jord-päron)
brolla-linn	päronträd	
brollikke-rukk	päronträd	
bromba-muringar	björnbär	
bruka	använda	
brukad	använd	
brukfara	använda	
buchla	bredda, vidga	
buchlepa	utbreddning	

buchlo	bred, vid
buda	dörr
budar	dörr
buddikka	affär, butik
bukklo	hänglås, låsanordning
bukko	njure, mjälte, lever, lunga. (inälvor - förutom tarmar och magsäck)
bukko-gojj	leverkorv
bukko-kaben	inälvsmat
bul	bakdelen, 'ändan'
bula	samlag
bulepa	samlag
buneta	luva, mössa
buno	stolt, god, bra
buro	bonde, icke-resande
buro-beng	drummel (icke resande) (eg. bond-djävul)
buro-gaja	bondkvinna
buro-rakklo	bondpojke, bonddräng
burrika	åsna
burrnikk	knytnäve, handfull

buscha	heta
bussikk	sporre
bussna-chero	gethuvud (förolämpning)
bussnengro	en som har getter
bussni	get (hona)
bussno	getbagge (hane)
butt	mycket, många
butta	arbeta
buttedera	mest, flest
butten	många, flera, mången
buttepa	mängd
buttepa	arbete
buttepaskro	arbetare
butter	mer, fler
byss	20, tjugo
byssing	tjugokronorssedel
byttalinsa	butelj, flaska
bökkt	pengar
bölo	tjur, oxe
börjfara	börja

chantaskiro	sergeant
chara	berömma, smickra
chara sé	skryta om sig själv
charepa	beröm, smicker, högakting
charepaskro	skrytmåns, skrävlare
charo	lie, sabel, svärd
charo’dina	svärdshugg
charra	slicka
chelengiro	repslagare, repförsäljare
chelo	rep
cheresko-dukk	huvudvärk
cherjano	rutten, skämd, härsken, ful, elak
chero	huvud
cheroskiro	ledare, chef
cherrja	dålig, elak, ful, rutten, tråkig m. m.
cherrjano	rutten, härsken
cherrjanopa	ruttnad, elakhet, dålighet, fulhet
cherrjel	lymmel, illmaring
cherrko	bitter, illasmakande
chindring	småmynt, växelmynt

chommring	brödsmula
chussaskiro	kusk
chylla	sopa
chyllepaskri	kvast, kvastskaft, båtshake, spjut
chylleskiro	bortsbindare
chyllikka	kvast, kvastskaft, båtshake, spjut
chålakk	arg, ilsken (se. lakk)
chåro	djup
chåron	liemannen
chörrtan	förkläde

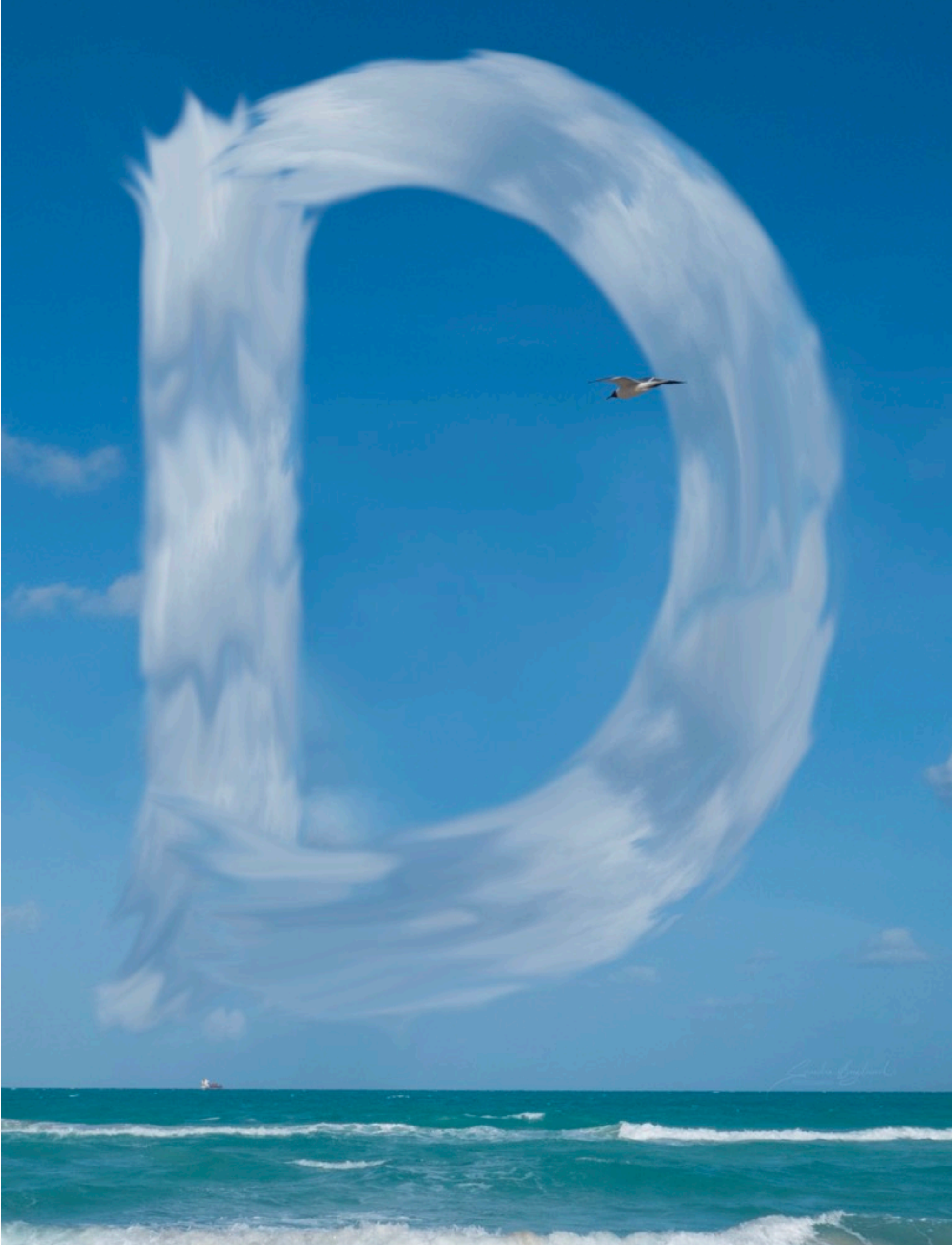

da’	ge	(1:a person)
da'dre	därinne	
da'tellan	därunder	
da’ben	gåva, present	
da’dri	däri	
da’pall	därefter	
da’pre	däruppe, därpå	
da’to	därtill, ytterligare	
dabb	slag, stryk, skada, sår	
dabba	slå, skada, såra	
dabben	slag, träff, skada, sår	
dabbepa	slagsmål, ett slag	
dad	fader	
dadeske	fars-	
dadeske dej	farmor	
dadesko dad	farfar	
dakklan	tak	
dakkri	mors, mor	(se dejja)
dakkri dej	mormor	
dakkro dad	morfar	

dalla	då, just då, på den tidpunkten	
dammbukk	trumma	
danndra	bita	
danndrepa	bett	
Dannike-temm	Danmark, Norge	
Danniken	Norge	
dannikk	norrman	
dannj	tand	(äv. dannd)
dannjar	tänder	(äv. danndar)
dannjengiro	tandläkare	(äv. danndengiro)
dannjeske dukkepa	tandvärk	
dannjeske-kossting	tandborste	
dar	rädd	
dara	skrämma	
darano	farlig	
daro	strupe	
de’	ge (2 & 3:e person)	
dejja	mor	(se. dakkri [dejjakri])
dekka	sabel, värja	
dekkaskiro	polis, kavallerist, husar	

dela	ge, giva
delar	ger
dennkra	tänka, tycka
dennkra pre	tycka om
dennkra vri	tänka ut
dennkrepa	tanke, tyckande
dennkrepaskro	tänkare, filosof, drömmare, en som tänker mycket men inte gör något
dess	10, tio
dessing	tiokronorsmynt
dessody	12, tolv
Devel	Gud
devlon	himlen
devloske	himmelske
Devloske dad	Herregud! (uttryck)
devloske-vettra	oväder
di’	din (se. diro)
di	de
dikk	se! titta! äv. hör upp!, var uppmärksam!
dikka	se, titta, äv. höra upp, vara uppmärksam
dikkar	ser

dikka suno	drömma	(eg. se dröm)
dikka suno	drömma	
dikkas	synas	
dikkas vri	ser ut	
dikkepa	syn, uppfattning	
dikkepar	utseende	
dikkepaskria	kikare	
dikkepaskro	en som tittar, spanare (polis)	
dikklo	duk, näsduk, huvudduk, huckle, sjal	(sing.)
dikkler	dukar, näsdukar, huvuddukar, hucklen, sjalar	(plur.)
dikkopaskro	spegel	
dillo	stackars, stackare	
dingelflakkeri	handelsresa	
dinnali	tokig (kvinna)	
dinnalo	tokig (man)	
dinnalo-hisspa	psykmottagning, dårhus, sinnessjukhus	
dinnalo-ker	psykmottagning, dårhus, sinnessjukhus	
dinngel	handel med småvaror	
dinngla	handla, affär, butik	
dinnglare	resande	(i norra Sverige)

dinngstro	tung
dinnster-rakkli	servitris, städerska, uppasserska etc.
dinnster-rakklo	servitör, tjänare, dräng etc.
dinnstra	tjäna, förtjäna, vinna
dinnstrepa	tjänst, förtjänst, vinst, profit
dinnstrepaskro	tjänare, betjänt, servitör
diro	din (äv. du, dig) (se. di)
diros	din
dischan	bord
disstra	känna igen
dives	dagar
dives, divis	dag
divesepa	gryning
diveseskro	daglig
doch	skuld, orsak (inte pengar)
dochalo	skyldig (inte pengar)
dochaskiro	den som är skyldig
dochepa	bevis, anklagan, åtal
dochepaskro	åklagare, en som anklagar
dochto	skylding, orsak till fel eller något dåligt (inte pengaskuld), fälld i åtal

dojj	där, dit	
dojj’to	där till, ditåt, åt det hållet	
dojja	den, den där, det, det där	(fem.)
dokka	ge, skänka, spå eller behandla sjukdomar med ört	
dokkepa	spå eller behandla sjukdomar med örter	
dolla	de	
dollen	dem	
dolleske	därför, på grund av	
dollo	han den där, de där; där	
domarro	er	(possesivt)
domenn	ni	
domenne	er	
dommba	kulle, höjd, fjäll, berg	
dommengro	er, eran	
dori	band, snöre, tygel, töm, sträng	
dorijar	band, snören, tyglar, tömmar, strängar	
doscha	dia, amma, mjölka	
dossta	räcka, vara nog, tillräcklig	
dottan	där borta, dit bortåt	
dottar	därifrån	

dova	den, den där, det, det där	(mask.)
drabb	medicin, gift	
drabbelina	bok	
drabbengiro	apotekare, läkare	
drabbengro-ker	apotek	
drabbeskiro	apotekare, läkare	
drabbla	läsa, spå i hand	(äv drabbra)
drabble-bedda	läsebok	
drabble-hisspa	skola	
drabbra	läsa, spå i hand	(äv drabbla)
drabbrano	religiös	(eg. läsande)
drabbrare	religiös person	
drabbre-hisspa	skola	
drabbrepa	läsning	
drabbrikka	tidning	
dran	inne i, innifrån	
dre	i, inne	
dre’all	innifrån	
dre’an	inne i, innifrån	(se an’dran)
dri	inne i, inuti	

dromm	väg
drommit	långväga
droppina	droppe
drovvepa	hårdhet
drovvo	hård
du	du
dudd	sken, ljus
duddano	skinande, lysande
duddano-barr	ädelsten, diamant
duddepa	sken, lyse
dukk(t)	smärta, värk, sjuk
dukkalo	sjuk, sjuklig
dukkalo-hispa	sjukhus
dukkalo-ker	sjukhus
dukkalopa	sjukdom (äv. sjukhus)
dukkepa	sjukdom, värk, smärta, ont
dukkepaskro	skjukling, en som lider av sjukdom
dummalo	bredaxlad
dummer-lakk	sömnig
dummikk	knytnäve

dummo	rygg, skuldra	
dummoskiro	väst	
dummra	sova	
dummrano	sömnig	
dunndrina	åska	
dunnta	dörr	
dur	lång, avlägsen	
duri	lång, avlägsen	(om avstånd)
durit	långt	
durralli	tunna	
dutta	dig	
dy	2, två	
dynnkra	tycka	
dynnkra pre	tycka om, gilla	
dyto	andra	
dyto-dives	måndag (enligt gammalt räknesätt)	
dåbo	dalkarl	
Dåbo-temm	Dalarna	

e-lill	e-post
ehé	ja, javisst
eka-rukk	ekträd
emmikko	trevlig, komfortabel, skön
emmleges	samma, likadant
emmran	spann, hink
emmrepa	prisvärd, acceptabelt pris
engja	9, nio
engjadess	90, nittio
engsto	hingst
ensaro	ensam
enslo	en
erst	först
erste	de första
ersto	först, den första
essla	åsna

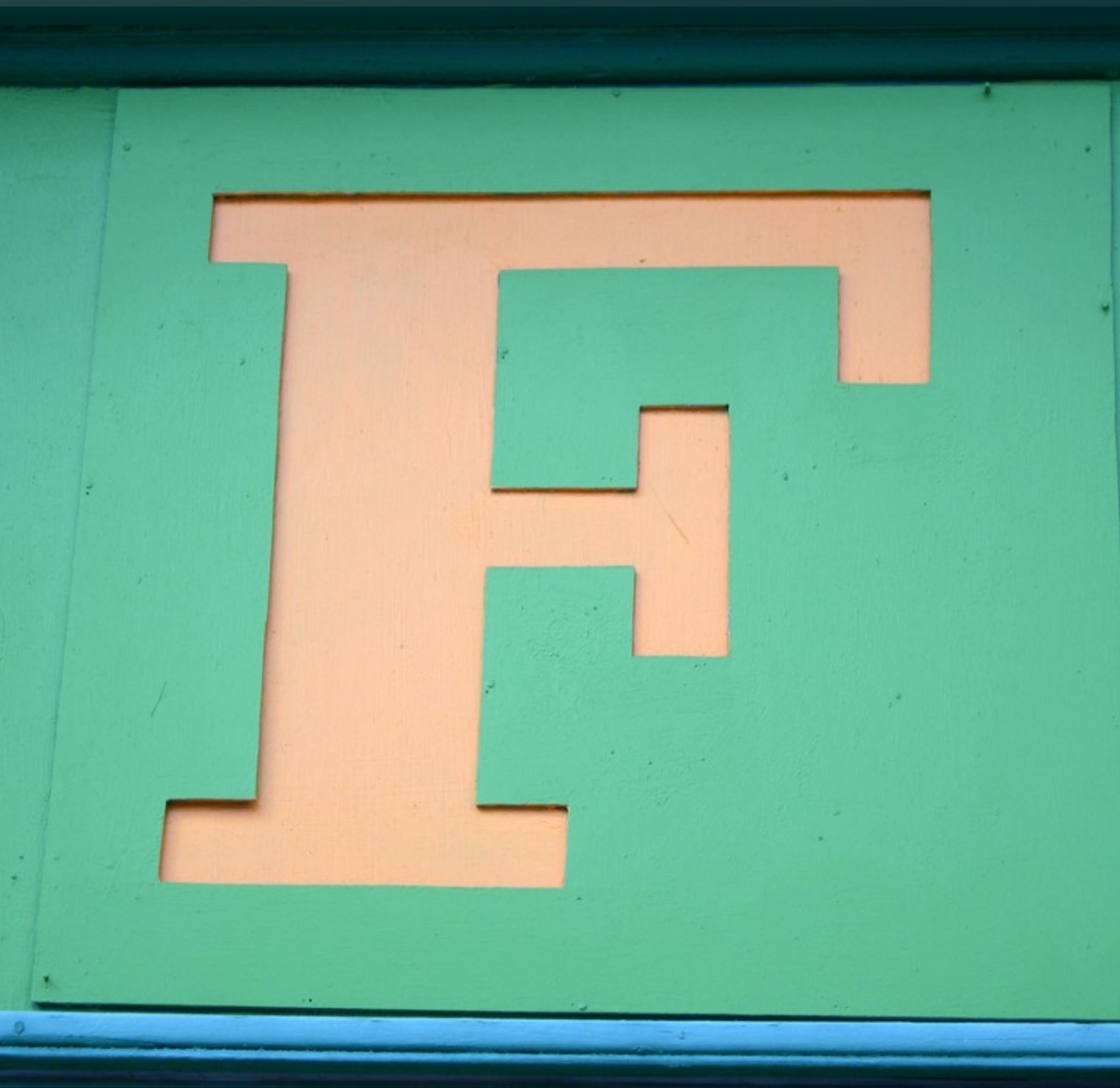
LG

fakka	arbeta med att reparera något	
fakkare	arbetare, reparatör, hantverkare	
fakkepa	arbete, reparation, hantverksarbete	
fann	från	
fant	luffare (som ej är av tattarras), stackare	
farra-an	börja, påbörja	
farras-an	började, påbörjades	
farrna	färg, kulör	
farrnane	färgade, färgrika, kulörta	
feddeder	bäst, godast, snällast etc.	(superlativ av latcho)
fedder	bättre, godare, snällare etc.	(komparativ av latcho)
fedi	bra, god, snäll	(ovanligt)
fejj	sot, tuberkulos	
fennta	inte ett dugg	
ferrsté	förstå, begripa	
fessare	bödel	
filajj	kanske	
filassnija	herrgård, stor gård, slott	
finnstro	fin, förnäm, exklusiv	
finnstro-kaben	fin-mat, exklusiv mat	

finnstro-kamorra	finrum, vardagsrum
flussa	bäck, å, flod
flysstra	viska
flysstrano	viskande
flysstrepa	viskning
fobik	tokig, galen, idiot
fonn	från, av
fonn dottar	därifrån
fonn ka’tta	härifrån
fonn preall	uppifrån
fonn tellan	underifrån, nedifrån
forijar	städer
foro	stad
forr	för
forrlotcher	handskar, vantar
forrmollra	förtenna
forrsetta	gaffel
forrsté	förstå, begripa
forrusa	vantar
fottra	hö,klöver, foder

frekkra	fråga	
frekkrano	frågvis	
frekkrepa	fråga, spörsmål	
fremsto	främmande, gäst, okänd	
ful	skit, smuts	
ful-kev	anus	(eg. skit-hål)
ful-penndri	WC, toalett	
fula	skita, strunta i nåt	
fulano	skitig, smutsig	
fulo	skitig, smutsig, äcklig, dålig	
furrsla	byta	
fusa	få	
förmollra	förtenna	
försté	förstå	

gad	skjorta, blus	
gae	man, icke-resande	
gaja	kvinna, icke-resande	
gana	folk, icke-resande	
gao	man, icke-resande	
gara	gömma, spara	
garade	gömde, sparade	
garas	gömmas, sparas	
garepa	gömma (en gömma)	
gasskano	tysk	
Gasskano-temm	tyskland	
gasstus	havre	
gav	by, landsort	
gavo	man, icke-resande	
gija	sjunga	
gijepa	sång	
gijepaskro	sångare	
ginn	siffra, nummer	
ginna	räkna	(se. jinna)
ginnepa	tal, räkning, även faktura	(se. jinnepa)

ginnepaskria	kalkylator, räknemaskin
giv	säd, vete, korn, råg
givra	så
givrepa	sådd
givrepaskro	en som sår
glal	framifrån, föröver
glan	framför, före, för, framme
glan-an	framöver
glana	öppen plats
glanduno	först, främst, främre
glaneder	förut, innan, tidigare
glanepan	framtiden
glaner	längre fram
glanune	främre
glinder	spegel, glas
glinnster	glas, fönster, spegel
glynna	glödga, få något att glöda
glynnikke sasster	glödgat järn, strykjärn
gnagfara	gnaga
goddjing	hjärna, förstånd

gojj	korv	
gojjengro	korvstoppare	
gol	skrik, oväsen, oljud, knall	
gola	skrika, föra oväsen	
golare	klockare (i kyrkor), en som för oväsen, radio, högtalare	
golepa	skrikande, oväsen, oljud, knall	
golepaskria	något som skapar ljud, ex. en radio, högtalare	
golepaskro	en som för oväsen eller oreda	
gono	säck	
gorrno	ål	
gorrno-bja	ålagille	(skånsk fest där ål äts)
gosskano	klok, förståndig, intelligent	
gossvaro	klok, förståndig, intelligent	
gossvarrepa	klokhet, förstånd, intelligens	
grajj	häst	
grajj-parrepa	hästbyte, hästhandel	
grajj-parrepaskro	hästhandlare	(eg. hästbytare)
grajj-tchingreskiro	valackare, hästskärare	
grajjar	hästar	

grajjeske	häst-
grajjeske porr	tagel
grajjeske-sarrgan	hästtäcke
grajjeskro	häst-, hästens
grassni	märr
grekka	synda
grekkopa	synd
grekkos	synd
grekkoskiro	syndare
grescha	djur, kreatur
grescher	djur, kreatur
grossno	kraftig, bastant, svulstig
gudani	bjällra
gullene	söta
gullepa	socker, sötma
gulli	söt
gullo	söt
gullo-piben	saft, söt dryck, läsk
gullo-repa	morrot
gullo-tudd	sötmjölk

gullopa	socker, sötma	
gullovar	sötsaker, karameller, godis	
guris	öre, mynt, småpeng	
gurrni	ko	
gurrni-jakkad	storögd - om en som blänger storögt	(eg. ko-ögd)
gurrni-pirad	kobent	
gusstepa	redning (till matlagning)	
gusstla	vispa tjockt, reda/röra tjockt (ex. grädde eller stuvning)	
gussto	tjock, fluffig (om t.ex. vispad grädde)	
gusstring	ring, fingerring	(se. jusstring)
gusstro	finger	(se. jusstro)

Sandra Englund
PHOTOGRAPHY

hajja	förstå, begripa, känna, kunna, uppfatta	
hajjepa	förståelse, känsel, uppfattning	
hammla	gäspa	
hammlepa	gäspning	
handra	gräva, skyffla, lyfta	
handrepa	grävning, skottning, lyftning	
handrepaskria	grävmaskin, hiss, talja, lyftkran	
handrepaskro	grävare, lyftare	
handreskiro	spade, skyffel	
hani	brunn	
haning	brunn	
harr	hur, som	(se sarr)
harrga	långt, länge, sent (om tid)	
harrgader	längre, senare (om tid)	
hasstra	hjälpa	(se. hillpra)
hasstrano	hjälpsam	
hasstrepa	hjälp, hjälpsamhet	
hasstrepaskro	hjälpare, hjälpreda	
hatcha	stanna	
hatfara	hata	

hekkto	luffare, folk som arbetar med lättare sysslor vid tivolin och marknader och som inte är resande.	
hikkra	hålla, vänta, stanna, bli kvar, stanna kvar	
hikkrepa	vänta, rast, uppehåll	
hillpra	hjälpa	(se. hasstra)
hillprano	hjälpsam	
hillprepa	hjälp, hjälpsamhet	
hillprepaskro	hjälpare, hjälpreda	
himbär	hallon	
hinnskra	gnägga	
hinnskrano	gnäggande (häst)	
hinnskrepa	gnägg	
hisspa	hus, stuga, sal, inrättning	
hoffsa	byxa	
hoffser	byxor	
honte	måste	
horrta	riktig, äkta, ordentlig, rak, bra, gedigen	
horrta	höger sida	
horrta rigg	höger sida	
horrtepa	rätt, rättighet, äkthet, redlighet	

hoschnija	svamp	
hosstrepaskria	slipsten, bryne	
hosstro	vass	
hosstropa	skärpa	
hovver	yxa	
hovvra	hugga	
hovvrepa	hugg av yxa eller vapen	
hovvrepaskro	skogshuggare	
hubban	mössa	
humkas	är, vara	(1:a S + Pl)
hump	var	(från ex. böld)
humpalo	varig, vartäckt	
humpel-musch	homosexuell	(nedsättande. eg. varig karl)
hunka	vara, bliva	[ofta mellanljud mel. o och u]
hågstri	håg i uttr	
hållfara	hålla	
hållfara	hålla	
hållka	flaska	
hålltrum	ved	
håno	smal, mager	

hårrnopa	hårdhet
hårrsno	hård
hälsfara	hälsa
hämfaras	hämnas
härill	ärta
härillar	ärtor
häring	sill, strömming
härrnikk	näsborre
härrta	spis, kamin, eldstad
höftara	behöva

1

i-fann	ifrån
i-fonn	ifrån
i-mansall	ibland
i-mul	ihjäl, till döds
internet-rigg	webbsida
into	till, intill
isa	kläda
isa-skiro	garderob, klädkammare
isar	kläder, klädesplagg
ising	kostym, klänning
isler	klädesplagg

J

ja	gå	
ja’are	luffare	
ja’ben	gång, vandring, promenad	
ja’paskro	vandrare, luffare, en som går	
jadd	gåen	
jagg	eld	
jaggano-jillto	orange	(eg. brandgul)
jaggra	elda	
jaggrepa	eldning	
jaggrepaskria	eldningsapparat, tändare	
jaggrepaskro	eldare	
jakk	öga	
jakk	öga	
jakkakke-schipp	ögonlock	
jakkar	ögon	
jala	gå	
jammba	groda	
jammbuna	skinka	
jana	veta, förstå, känna till, kunna	
janepa	kunskap, vetskap	

janepaskro	lärd person, kunnig person, vetenskapsman	
jangna	väcka, vakna	
jangnepa	uppvaknande	
jangno	vaken	
jarengro-kurko	påskhelgen	(eg. ägg-helgen)
jarengro-dives	påskafton	(eg. ägg-dagen)
jaro	ägg	
jaro-jilltopa	ägg-gula	
jaro-pärrnopa	ägg-vita	
je	en, ett (framför ord med initial konsonant faller -k oftast bort)	
jeffta	7	
jekk	en, ett (framför ord med initial konsonant faller -k oftast bort)	
jekk-baro	stor sedel, hundrael.tusenlapp	
jekk-jakkad	enögd	
jekk-mussad	enarmad	
jekka vavren	varandra	
jekka-vavren	varandra	
jelänk	remtyg på sele	
ji	hon	(alltid i början av satsen, sedan li)

jiben	liv, livet	
jibing	hals	
jiddra	leva	
jiddrar	lever, för liv	
jiddrepa	liv	
jiddro	levande	
jila	ådra, ven, blodkärl	
jili	sång, visa	
jilijar	ådror, ven, blodkärl	
jillto	gul	
jilltopa	gulnad, gulsot, hepatit	(sjukdom)
jimmer	hud, skinn	
jimmernutta	skinntröja	
jinn	siffra, nummer	
jinna	räkna	(se. ginna)
jinnepa	tal, räkning, även faktura	(se. ginnepa)
jinnepa	tal, räkning, även faktura	(se. ginnepa)
jiv	säd, vete, korn, råg	
jiveske-bedda	sädeskärve	
jivra	så	

jivrepa	sådd
jivrepaskro	en som sår
jivv	snö
jivva	snöa
jivvepa	snöfall, snöoväder
jona	brännvin
jujja	rengöra
jujjepa	renhet, hygien
jujjepaskrija	trasa, sak att rengöra med, rengöringsverktyg etc.
jujjo	ren
jukklano	mycket dålig, ond, elak, otrevlig (eg ”hundaktig”)
jukkli	hynda
jukklo	hund
justring	ring, fingerring
juvv	lus
juvvar	löss
juvvl’jano	kvinnlig
juvvli	kvinna
jå	han (alltid i början av satsen, sedan lo)
jånn	de

jåv	havre
jåveske-bedda	havrekärve
jänngas	gifta sig
jänngepa	giftermål
jännglo	gift
järrla	ta på kredit, köpa på kredit
järrlepa	kreditköp

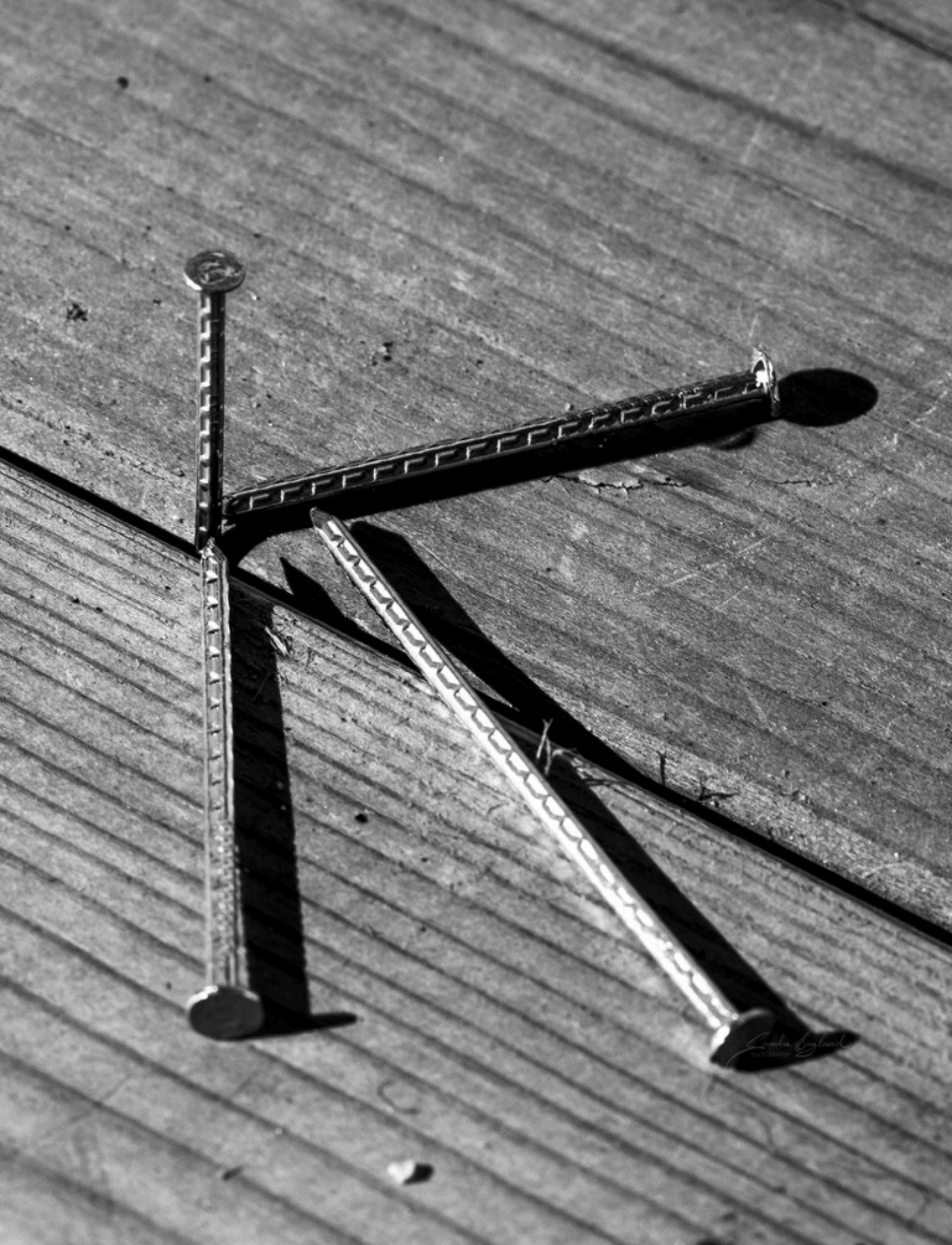

ka	äta	(se krasa)
ka’ben	mat	
ka’bnaskiro	storätare	
ka’to	hitåt, häråt	
ka’tta	härifrån	
kabbni	dräktig	
kabbni	gravid	
kadd-pre	uppäten	
kadives	idag	(se adives)
kai	som	
kaj	var, vart	
kaj to	vart till, vart hän	
kajj	här, hit	
kajj’tes	hitåt	
kakkavi	panna, kaffepanna, kittel	
kakkeraska	skata	
kakkla	klippa	
kakkli	spindel	
kakkling	sax	
kakkni	höna	

kakkni-ker	hönsgård
kalo	svart
kalo bukko	lever
kalo-giv	råg
kalo-jiv	råg
kalo-ranndrad	svartlistad (registrerad med skuld hos t.ex. kronofogden)
kalodukk	svartsjuk
Kalosiro	Svartsjö (gammal anstalt för tvångsarbete)
kalsing-dorrjer	skosnöre, snöre till kängor
kalsing-fakkare	skomakare
kalsing-mengrare	skomakare
kalsingar	kängor, stövlar
kam	sol
kambana	klocka, ur, armbandsur
kamm	sol
kamma	ha
kammade	hade
kammar	har
kammas	har man (använder man)

kammeske	sol-
kammla	älska, vilja
kammlepa	kärlek
kammli	älskad, älskade, flickvän, kvinnlig sambo/partner
kammlo	älskad, älskade, pojkvän, manlig sambo/partner
kammloske	älskade
kammloske dad	gode Gud! (uttryck) (eg. älskade fader)
kammloske devel	gode Gud! (uttryck)
kamorra	rum, lägenhet, sal
kangarija	kyrka, kyrkan
kangerjakko	kyrk-
kangla	kamma
kangli	kam
kann’a	när
kannda	lukta, osa
kanndra	stinker
kanndrepa	stank
kannj	öra
kannrano	taggig
kannro	tagg

kar	äter
karo	penis
karr’dini	skott, skottlossning
karr’dinja	gevär, pistol, vapen
karra	kalla, ropa, heta
karras	kallas, heta
karrepa	rop
karrtli	kort, foto, biljetter
karrtliar	kort, foton, biljetter, kortlek
kascht	trä, ved, trämaterial
kascht-bedda	träskiva (sak av trä)
kascht-littra	vedskjul
kascht-piro	träben
kascht-vanntra	vedskjul
kaschtano	av trä
Kaschtanoforon	Stockholm (eg. stock-staden)
kaschtaskiro	borgmästare, stadens styre
kaschtengro	skogshuggare, träarbetare, snickare, fågeln hackspett
kaschtrinja	kista, låda
kasing	ost

kass	hö
kass-plakktran	hölakan, höskynke (skynke som man förr bar hö i)
kass-vascht	ett litet fång hö, en handfull hö (eg. höhand)
kasstrillja	kastrull
kattcha	brinna, bränna
kattchali	brännvin
kavva	den här, denna, det här, detta
kella	dansa, leka
kellepa	dans, lek
kellå'dikk	ryss
kellå'dikko	rysk
Kellå'dikko-temm	Ryssland
kellå'do	husar, kavallerist, beriden soldat
kennda	samla
kenndades	samlades
ker	hus, gård, hem, byggnad, inrättning
kera	göra, tillverka etc.
kera schovvanepa	förtrolla, förhäxa,
kera spita	håna, göra åtlöje eller narr av någon
kerar	hus, gårdar, byggnader

keras	göras	
kerd	gjord	
kere	hemma	
kere-stedo	hem	
kerepa	syssla, hantverk, göromål, handling	
kerr'mus	mus	
kerrija	dålig, elak, ful, rutten, skämd, tråkig m. m.	
kerrjel	buse, lymmel, illmaring	
kerrmo	mask, larv	(se. schärrmo)
kettane	ihop, tillsammans, förenade	
kettanepa	sällskap, samling, förening	
kettanes	ihop, tillsammans, förenade	
kev	hål	
kill	smör	(se. schill)
kill-gås	smörgås	(se. schill-maro)
kilo	påle, stolpe, stör	
kinna	köpa	(se schinna)
kinndo	våt, blöt	(se tchinndo)
kinnepa	marknad	
kippo	skål	

kirall	ost
kirrjano	rutten, skämd, härsken, ful, elak
kissik	plånbok
klappfara	klappa
klemma	lura, bedra, narra
klemmepa	lurendrejeri, bedrägeri, narrande
kli	lura, bedra, narra
kli	rida, att ”ta” någon, att lura någon
kli’ben	rytt
kli’paskro	ryttare
kli’paskro graj	ridhäst
klisa	låsa
klisa-skiro	fångvaktare
klisepa	låsning
klisepaskro	fångvaktare
klising	nyckel
klisstro	ryttare, kavallerist, polis
knirrka	fiol
knoppar	knoppar
kokk	lögn

kokka	ljuga	
kokkano	lögnaktig	
kokkaro	ensam	
kokkepa	lögn	
kokkepaskro	lögnare	
kollak	knytnäve	
kollivar	strumpor	
kommen	någon	(om person)
konn	vem	
konn’skre	vems	
koper	billig	
koppina	kopp, kärl	
kopra	billiga	
korija	flaska, kruka	
koro	flaska, kruka	
korr	ekollon, nöt	
korralo	blind	
korralopa	blindhet	
korrba	korg	
korring	rot	

korrnikkos	ekorre
koschtikk	livrem, bälte, gördel
kosscha	svära, förbanna
kosschepa	svordom, förbannelse
kossta	borsta, torka av, stryka av,
kosstepa	avborstning, avtorkning, avstrykning
kossting	borste
kotta	bit, stycke, del, andel
kottchik	knapp
kotto	stuga, ställe
kovva	sak, gods, handelsvara
kovvar	saker, ting
kovvla	mjuka upp något, knåda deg
kovvlepa	mjukhet, deg
kovvlo	mjuka
kraffni	spik
krajjerske rani	drottningen
krajjo	kungen
kralia	drottning
kralisa	drottning

kralo	kung	
krasa	äta	(i Skåne)
krenng	pepparrot	
krijakke-stedo	myrstack	
krijjan	myror	
kringla	kvarn	
kromma	ko	
kryschna-muringa	lingon	
kubban	hatt	
kukklija	docka	
kur	stryk	
kura	slå, kriga, strida, kämpa	
kurepa	slagsmål, krig, strid	
kurepaskro	slagskämpe, boxare, soldat, kämpe	
kuro	föl	
kurrko	vecka	
kurrko-dives	söndag, helgdag	
kusch	dyr, dyrbar	
kuschepa	värde, dyrbarhet	
kuschno	dyrbar, exklusiv	

kuscht	dyrt	
kutti	liten, litet, lite, en aning	
kuttier	mindre	
kuvvan	garnnystan	(äv. fängelse)
kvanna	kvarn	
kytchman	kök	
kåven	kammaren	
kärrlo	hals, strupe	

1 EURO
50 EURO CENT
GUSTAF VI ADOLF
CARL XVI GUSTAF
CARL XVI GUSTAF
SVERIGES KONUNG
UNITED STATES OF AMERICA
DANMARKS DRONNING
SVERIGE
KRONA

la’ker	ladugård	
ladd’ina	spark på någon, revolverspark	
ladda	sparka någon	
laddik	toffel	
laddj	skam	
laddjano	skamsen, genant, pinsam	
laddjas	skämmas	
laddjepa	skam, pinsamhet	
laffa	lada	
lajjtra	stege	
lakk	arg, ilsken, elak, ond	(se. rå’lakk & chålakk)
lakkoker	ladugård	
lakkro	hennes	
lall	finne	
lallaro	finne	
lallaro	stum	
lallaro-rakkrepa	finska språket	
Lallaro-temm	Finland	
lallaropa	stumhet	
lallaroska	finska	

lang	halt, lam	
langa	halta	
langalo	halt, lam	
langalo-stammo	rullstol	
langalopa	hälta, lamhet	
langs	längs, via	
langste	långa, höga	
langsto	lång, hög	
langsto-keren	Långholmens fängelse	(numera nedlagt)
lannter	kort, spelkort	
lanntra	dela ut kort vid kortspel	
latcho	bra, god, snäll, väl, kul, trevlig, rolig etc.	
latchopa	godhet, snällhet, trivsel	
latinikke	latinsk	
latinikke rakkrepa	latin	
lattcha	hitta, finna	
lav	ord, namn	
lavvra	ro	
lavvrikk	åra	
le	få, ta	

lejst	sist	
lejsto	sista	
lekfara	leka	
lekk	hårlus	
lekker	hörlöss	
lennde	dem	
lenngre	deras	
lenngro	deras	
lescht	sist	
lesskro	hans	
lesster	honom	
lesster	honom	
li	hon, den, det	(aldrig i början av sats)
libra	plånbok, bok	
lill	papper, dokument, betyg, handlingar, viktiga papper	
lillengro	brevbärare	(eg. brevman)
lilleskro	sedel-	(eg. pappers-)
linn	papper, bok	
linnder	papper	
linndra	låna	(se. lånfara)

linndrepa	lån	
lissa	ha ångest	
lissen	ångestfylld	
lissepa	ångest	
lissno	ångestfylld	
lisspra	spinna	
lissprepa	spindelväv, spinneri, kokong	
lissprepaskrija	spinnrock	
lo	han, den, det	(aldrig i början av sats)
lodd	logi, övernattningsställe, tillfällig bostad	
lodda	övernatta, bo tillfälligt	
loddepa	logi, övernattningsställe, tillfällig bostad	
lokk	krona, mynt	
lokko	lätt, enkel	
lokko-ker	polishus	(gammaldags länsmansgård)
lokkon	polis, länsman	
lolla	rödfärga, rödga	
lolo	röd, rött	
lolo moll	rödvin	
lonn	salt	

lonnda	salta	
lonndepa	insaltning av mat	
lonndo ballvass	salt fläsk	
lonndo mattcho	salt fisk	
loschalo	glad, munter, rolig, trevlig	
loschano	trevlig, rolig	
loschepa	glädje	
lottcha	lägga ägg	(djur)
lova	peng	
lovi-ker	bank	
lovijar	pengar	
lubbni	hora	
lubbni-ker	bordell	
lubbni-paro	horkarl	
lubbni-tchinn	ärr i ansiktet som tecken på och straff för otrohet (eg. hormärke)	
lubbnikkano	lösaktig, horaktig	
lunnsa	höra	(vanl. i Skåne)
luttra	ljuga	(vanl. i Skåne)
lytara	lyda	

lånfara	låna	(se. linndra)
lånfara	låna	(se. linndra)

Sandra England
PHOTOGRAPHY

maij	kvinna	(vanl. i Skåne)
makka	smörja, klena, måla	
makkepa	smörja in, salva, en smörja	
makkepa	salva, smörj, klet	
makking	fluga	
makkling	tavla, oljemålning	
makurrja	arsenik, gift	
mal	vän, kompis	
mala	vän, kompis, vänner, kompisar	
malano	vänlig, trevlig	
malepa	vännskap	
mallske	smeknamn	(ungefär ”polarn”)
mander	mig	(kan även betyda - jag)
mandro	min	(se. miro)
manga	be, tigga	
mangare	tiggare	
mangepa	bön, tiggeri	
mangepaskro	tiggare	
mangfara	be, tigga	
manusch	människa, människor, folk	

manuschni	kvinna, kvinnfolk, fruntimmer	(sing.)
manuschnijar	kvinnor, kvinnfolk, fruntimmer	(plur.)
maro	bröd	
maropina	betsel till häst, grimma	
marra	slakta	
marra	slakta, dräpa	
marrare	slaktare	
marrepa	slakt, dråp	
marrepaskro	slaktare	
marrkli	kaka, skorpa, småbröd	(torr och hård)
marrklier	kakor, skorpor, småbröd	(torra och hårda)
marro	vår	(possessivt) (se. menngro)
mass	kött	
masskar	mellan, bland, i mitten	
masskra	katt	(se sterrna)
masskrall	genom	
matcha	fiska	
matche-bero	fiskebåt	
matchepaskero	fiskare	
matcheskiro	fiskal, polis, stadsfiskal	gammal benämning på polis)

matcho	fisk	
matcho-läddikka	fisklåda	
matti	märr	(vanl. i Skåne)
matto	berusad, full	
me	jag	
mel’on	underlivet	
mell	smuts, lort	
mellalo	smutsig, lortig	
mellano	brun	(eg. smutsig)
men	hals, nacke	
men-dikklo	halsduk, scarf	
menjakke-kascht	bogträ [hals-trä]	
menn	vi	
mennde	vi, oss	
menndri	halsband	
mennger	lump, trasor	
menngra	arbeta, samla lump	
menngro	vår	(possessivt) (se. marro)
mera	döda, mörda, dräpa	
merare	mördare, dräpare	

merepa	mord, dråp	
merepaskro	mördare	
meving	honung	(se aving)
mija	mil	
mijakk	elak, ond, dålig	
mijakke-geroa	onda andar	
mijakkepa	ondska, elakhet, olycka, otur, dåligheter	
mijepa	ondska, elakhet, olycka, otur, dåligheter	
minnka	klocka	
minnscha	vagina	
minoritets-manusch	minoritetsfolk	
minoritets-rakkrepa	minoritetsspråk	
miro	min	(kan även betyda - jag, mig)
miros	min	(kan även betyda - jag, mig)
mjöltravare	luffare, nedlåtande	
mochto	dosa	
moj	mun	
moll	vin	
molla	kosta, vara värd	
molla-muringar	vinbär	

mollepa	värde, pris, kostnad	
mollvaris	tenn, bly	
mollvina	tenn	
mollvinare	förtennare	
momm	vax, stearin	
momm	vax	
mommali	vaxljus, stearinljus, ljus, lyse, lampa	
mommali-pani	bensin, diesel	(eg. fotogen)
mosskro	polis, landsfiskal	
mossta	kaffe	
mossta-bedda	kaffekopp	
mossta-bobber	kaffebönor, kaffe	
mossta-pannelikka	kaffepanna	
mossta-stedo	kafé	
mossta-tchärvare	kaffekokare	
mosta-beddor	kaffe koppar	
motte	låta, må,	
mottin	hud, skinn, läder, fäll	
mottin	skinn, hud	
muchtikk	dosa	
mukk	fri	

mukka	släppa, slippa, sluta, fria
mukka	släppas, lämnas, låtas
mula	dö, döda
mula	dö
mulepa	döden, mord
mulfara	dö
mulo	död
murilar	bär
muringar	bär
muro	bär
musch	man, karl, make
musch	karl
muschano	karlaktig, manlig
mussing	arm
musskro	kalv
mutter	urin, piss
muttra	urinera, pissa
myschto	väl, bra, gott, ordentligt, okej
myssa	pussa
må’	låt!
må’ja	låt gå! okej!

må’la’tchill	låt bli henne!
må’lo’tchill	låt bli honom!
må’tchillen	låt bli dem!, låt dem vara!
må’tchill	låt bli!, låt vara!, tag akt!
må’va	låt komma!
måstfara	måste
mötfara	möta

N

na’ben	nekande, avböjande, vägran
najj	nagel
nakk	näsa
nakka	svälja äv. snusa
nakkalo	glupsk, nyfiken, nosig
nakkepa	sväljning
nakkepa	snus
nakkla	passera, gå förbi, korsa (en plats)
nakklepa	passage, korsning (av en plats)
nane	nej, inte
nangni	naken, blottad, utblottad, fattig (kvinna)
nangno	naken, blottad, utblottad, fattig (man)
nangno-hisspa	socialtjänsten (eg. fattighus)
nangno-ker	socialtjänsten (eg. fattighus)
nani	nej, inte, ingen, inte någon/något
nannda	bada
nanndepa	bad
narrsto	nära, släktingar, fränder
narrta	släkt, familj, stam
narrtan	familjer, släkter

narrtar	släktingar, familj, stamfränder	
narrvalo	fattig	
nasch	flykt, rymning, undvikande, språng, skyndande	
nascha	fly, rymma, undvika, springa, skynda, gå upp för trappor	
naschalo	vilsen, förlorad	
naschta	orka, klara av	
naschta te	kan, är det möjligt	
naschtar	orkar, kan	
nasik	näsa	(vanl. i södra Sverige)
nassvalo	sjuk, illamående	
nassvalopa	sjukdom, illamående	
nav	namn	
nava	vår	
navvasina	källa	
negglo	igelkott	
nejjta	åker, äng	
nektar	nektar	
nerrvalo	nervsjuk	
nerrvalopa	nervositet, oro	

nevi	ny
nevo	ny
nevopa	nyhet
nevopan	nyheter
nevopaskro	journalist, nyhetsberättare
ni’	inte (prepositional negation)
ni’ kussch ni´ kopra	varken dyr eller billig
ni’ ratti ni´dives	varken natt eller dag (uttryck om tidig morgon i berättelser)
ni’kaj	inte någonstans, ingenstans
ni’konn	inte till någon
ni’tchi	inte ett dugg
ni´ dojj ni´ kajj	varken här eller där
ni´ tatto ni´ schyllano	varken varm eller kall (uttryck om person som är ointresserad av att göra affär)
nijall	sommar
nikkli	bort, iväg, väck
nikklis	bortåt
ninna	också, med
nitan	äng, fält, åker
no’ba	neka, avböja, vägra

no’ben	nekande, avböjande, vägran
nokk	nog, fortsättningsvis
noschlo	dålig, sjuk, förlorad
nukko	barn, barnbarn
nutta	tröja
nyanser	nyanser
nykko	baby, litet barn
närpå	nästan

o-bakk	otur
odojj	där, dit
okkto	8, åtta
okktodess	80, åttio
oluna	fläder
oluna-blommelen	fläderblommor
oluna-rukk	fläderbuske
omala	ovän, ovänner
opattchalo	ateist
opekkrad	ostekt
opre	upp, uppe, på
orrla	flyga
orrlepa	flaxande, flygande

P

pabb	äpple, potatis	(av jord-äpple)
pabba-linn	äppleträd	
pabbar	äpplen, potatis	(av jord-äpplen)
pabbikke-rukk	äppleträd	
paggen	fängelset	
pagging	straff, fängelsestraff, böter	
paggra	förstöra, bryta, ta itu, knäcka	
paggri-tchingrad	sönderskuren	
pajjare	skida, fodrad	
pajjko	same (eg. lapp)	
pajjko	lapp, klut, trasa	
pajjko-manusch	samer	(eg. lappar)
pajjko-rakkrepa	samiska	
Pajjko-temm	Lappland	
pakk	vinge	
pakkra	tacka	
pakkralo	tacksam person	
pakkranott	tacksamt	
pakkrepa	begravning	
pakkrepa	tack!, tackande	

pakksno	tjock, fet
pale	efter, sedan
pali	tillbaka, åter, till slut
palla	efter, bakom, sedan, längs, om
pallan	bakifrån, bakom, längs, utefter
pallan-ja	följa, gå efter
palle	efter, sen
pallso	tumme, längdmåttet tum
palluno	bakre, sista
pani	vatten
panndlo	stängd, bunden, låst
panndra	stänga, binda, låsa
panndrepa	stängning, fastbindning, tjudring, låsning, fångenskap
panndrepaskro	arrestvakt, låsanordning
pannélikka	panna (kaffe, stekpanna o. d.)
pansch	5, fem
pansch-assars	5000, femtusen
pansch-dess	50, femtio
panschare	en femma, ett femkronorsmynt
pappni	gås

pari	gravid	(kvinna)
paro	tung, svår, problematisk	
paropa	vikt, svårighet, problem	
paropan	svårigheter, problem	
parra	byta, skifta, växla	
parramissa	saga, historia	
parrasko-dives	fredag	
parraslo	sabel	
parrepa	byte, byteshandel.	
parrepaskro	hästbytare, en som byter	
parrkro	lapp, revers, i pl. äv. papper, handlingar	
parrno bukko	lunga	
pasch	halv, itu, sönder	
pasch	halv, itu, trasig, tokig	
pascha	ha sönder, växla (pengar)	
paschano	tokig, galen, skojig, märklig, rolig - person	
paschano-keren	dårhuset	
paschanot	trasigt, itu, söndrigt, idiotiskt, galet	
pascho	tokig, galen, skojig, märklig, rolig	(om person)
pass	hos, vid, vid sidan av	

pass pre!	akta dig!	
passcha	ligga, lägga, lägga (sig)	
passchano	liggande	
passchar	lägger, ligger	
passchta dre	inlagda	(om mat)
passke	för att, till att	
passkra	begrava	
passkrepas-mochto	begravningskista, likkista	
passkrepaskro	begravningsentreprenör	
passtara	passa	
patrin	blad, löv	
pattcha	tro	
pattchano	troende, trovärdig	
patti	respekt, heder	
pattijalo	respektabel, hedervärd, respekterad	
pattipa	heder, respekt	
pattrin	blad, löv	
pava	flaska	
pavunija	haka, hakan	
pavunje’dina	haksmäll, ett slag på hakan	

pavvani	flaska
pejor	kläder
pekkra	steka, baka
pekkrad	stekt, bakad
pekkrepa	matlagning, bakning
pekkrepaskro	kock, bagare
pelar	testiklar
pellska	kortlek
pellske-mochto	ask till kortlek
pelo	testikel
pen	syster
penjepa	systerskap
penna	säga
pennades	sades
penndakk	valnöt eller hasselnöt
penndri	rastplats, tillhåll, plats, plats där logi erbjuds, hus, toalett
penndrit	badrummet, toaletten
pennepa	svar, åsikt, order, beslut, ordspråk
pennte	sade

pennto	sagd
pera	falla, trilla
peralo-dukkepa	epilepsi
perepa	fall
pettlo	hästsko
pettlopa	hovslageri
pettlopaskro	hovslagare
pi	dricka
pi'ben	öl, sprit, dryck
pi'verrta	bar, ölservering
pi’bna-skiro	stordrickare, alkoholist
pi’bna-stedo	krog, ölservering
pi’lo	berusad, full
piben	dryck
pibing	öl, pilsner
pibli	änka
piblo	änkeman
pij	sup, snaps
pijepa	fest, festande, supgille
pijepaskro	stordrickare, alkoholist

pila	dricka, festa, supa
pilla	mössa
pinnsta	svetta, svettas
pinnstepa	svett, svettning
pinnsto	svettig
pira	vandra, promenera
pirano	vandrande, promenerande
pirano-kangli	finkam
pirepa	vandring, promenad
pirepaskro	vandrare
pireskro-gusstro	tå (eg. fot-finger)
piri	gryta, kopparkittel
piro	ben, fot
piropaskro	vandrare, luffare
pirra	älska, samlag
pirrepa	förhållande, älskog
pirrka	mössa
pirrni	flickvän, brud, älskarinna, sambo (kvinna)
pirrnjakke-dad	svärfar (eg. kärestas far)
pirrno	pojkvän, brudgum, älskare, sambo (man)

pirsling	fot	
plakkta	lakan, tygstycke	
plakktadina	fjäril	
plasstadina	fjäril	
plasstra	kappa, jacka	
plivva	simma	
plivvano	simmande	
plivvepa	simmning	
plivvepaskro	simmare	
pokktan	tyg, linne, väv	
pori	svans, tagel	
porija	svans	
porr	fjäder	
porr-isar	sängkläder	(eg. fjäder-kläder)
porrd	bro	
possikka	ficka	
posstan	linne, tyg	
possting	fäll, skinnfäll	
potto	säkrad, bekräftad, bestämd	
pottopa	försäkran, bekräftelse, bestämdhet	

povvi	ögonbryn (ett)
povvijar	ögonbryn (flera)
prakkos	sand
prakkta	naturen, ute i det fria
prakktepan	naturen
pral	broder
pralopa	broderskap
pramm	kredit
pramma	ta på kredit, köpa på kredit
prammepa	kreditköp
prassta	springa, löpa
prassta	springa, löpa, jogga
prasstare	skidor, skridskor, cykel
prasstepa	springning, löpning, lopp, jogging
prasstepaskro	löpare
pre	på, upp, uppe på
pre butt	för mycket
pre taven	på telefonen
pré-passcha	lägga på
préall	uppifrån, överifrån

predall	över
predder	längre upp, högre upp, uppåt
preddera	övre, översta
prejjsa	betala
prejjsano	lönande, betalande
prejjsepa	betalning
prejjsepaskro	betalare
prinnscha	känna
prinnschano	känd, välkänd
prossa	ursäkta, förlåta
prossalo	ursäktande, förlåtande
prossepa	ursäkt, förlåtande
prossno	stolt, arrogant, uppblåst, högfärdig
prossnopa	stolthet, arrogans, uppblåsthet, högfärd
prätta	hota
prättano	hotfull
prättepa	hot
prätteskiro	en som hotar
pu	jord, mark, golv, kommun (förr socken), värld
puan	jorden, marken, golvet, kommunen (förr socknen), världen

pukka	säga, berätta, förklara, tillrättavisa, klargöra, deklarera, avtala, avslöja	
pukkad	tillsagd, berättad, förklarad, tillrättavisad, klargjord, deklarerad, avtalad, bestämd	
pukkepa	berättelse, åthutning, förklaring, tillrättavisning, klargörande, deklaration, bestämmelse	
pukkepaskro	en som; berättar, förklarar, tillrättavisar, klargör, deklarerar eller bestämmer	
pur	bakdel, rumpa, skinkan	
purano	gammal	
puranopa	ålderdom	
purepa	ålder	
puri	gammal kvinna, gammal	(fem.)
puro	gammal man, gammal	(mask.)
purom	lök	
puschta	blåsa, flåsa	
puschtepa	flås, kondition	
puschto	sprängd (om häst)	
puss	halm, strå, vass-strå	
pussemarr	insekter, loppor, höloppor	
pussemoll	insekter, loppor, höloppor	
pussepa	taktäckning med vass	
pussepaskro	taktäckare, takläggare av vasstak	

pusskrá	gevär, pistol
pusskra	skjuta
pusskre'dina	skott
pusskrepa	skottlossning, skjutning
pussni	en vikt på ett kilo
pusstikk	högaffel
puttcha	fråga
puttchano	frågvis
puttchepa	fråga, spörsmål, utfrågning
puttchepaskro	utredare (en som ställer frågor)
puv	jord, mark, golv, kommun (förr socken), värld
pysscha	mala, krossa
pysschepa	malning, krossning
pysschepaskri	mortel, kaffekvarn
pysschlo	mald, krossad
pysscho	blåsbälg, bälg på dragspel
pårrda	blåsa, flåsa och frusta
pårrdat	tuberkolos, hästsjukdomen kvarka
pårrga	port, grind
påva	spå, sia

påvipa	spådom, sieri
påvipaskri	spådam, sierska
pärnissa	kudde
pärr	mage
pärrda	fylla, lasta, göra sällskap, slå följe
pärrdepa	fyllnad, last, lastning
pärrdepaskro	lastare
pärrdit	fullt, lastat
pärrdo	full, lastad, fylld
pärrdo-beng	falsk, illmarig, ”full av fan”, elak
pärrdo-lakkt	illmarigt, illasinnat, falskt
pärrepa	sällskap,
pärrjas	pajas, en som skojar och skämtar
pärrjel	skoj, skämt, komedi, gyckel, spektakel, förtret
pärrjepa	skoj, skämt, driva med någon
pärrjepaskro	pajas, en skojig och skämtsam person
pärrnisa	kudde, dyna
pärrnissa	kudde
pärrno	vit
pärrno-kera	kalka, vitmåla

pärrno-klirr	vetebröd
pärrnopa	vithet
pärrnot	arsenik, narkotika (eg. vitt)
pärrnot moll	vitt vin

ra´do	hälld, upphälld	(eg. raffa'do - se. raffa)
rabba	brännvin	
rabbik	tokig, galen	
raffa	hälla, hälla upp, fylla upp, hälla ut, tappa av	
raffepa (ra'epa)	upptappning, upphällning, uppfyllning	
raggra	draga	
ragusta	trolla, utföra magi, trolldom, förtrolla	
ragustare	magiker, trollare	
ragustning	magi, trolldom, trolldomskonster	
rajj	herre, gentleman, förnäm karl	
rajjkano	elegant, flott, stilig, exklusiv	(end. män)
rakka	skydda	
rakka	akta, skydda, se efter, ta vara på, spara	
rakkepa	skydd	
rakkla	tala, prata, förklara	(se rakkra)
rakkli	flicka, icke-resande	
rakklo	pojke, icke-resande	
rakkra	tala, prata, förklara (se rakkla)	
rakkrepa	tal, språk, samtal, förklaring	
rakkrepaskro	talare, ordförande, advokat etc.	(en som för talan)

rala	länge
rammbana	såg, rasp
rammsa	klänning
ran	ris, kvist, sly
ran-nukko	risbarn, barn med D-vitaminbrist
rani	dam, fin kvinna, respektabel kvinna
rannda	skriva, riva, klia, krafsa
ranndra	skriva, riva, klia, krafsa
ranndrepa	skrivelse, skrivning av något slag, skrivande, rivande, rivmärke, kliande, krafsande
ranndrepaskri	penna, rits
ranndrepaskro	skrivare, sekreterare, notarie (en som skriver)
rannkano	vacker, stilig, exklusiv (end. kvinnor)
rannkano	flott, förnäm
rannkano-ker	herrgård, villa
rannsa	klä av sig
rannsalo	avklädd, dåligt klädd
raschla	skakar, rister (något som hörs)
raschlepa	skakande, ristande (något som hörs)
rasscho	präst

rasscho-ker	prästgård	
ratt	blod	
ratt-maro	paltbröd med blod	
ratta	blöda	
rattalo	blodig	
ratti	natt	
ratti	natt	
ratti-tcharo	potta	(eg. natt-kärl)
rekkla	kavaj, jacka, rock	
reppani	rotfrukter, rovor	
reppra	minnas, komma ihåg	
repprepa	minne, hågkomst	
revel	revers, skuldsedel	
ri’ben	klädesplagg	
riddra	darra, rysa	
riddralo	darrande av köld, frossa eller rädsla	
riddrepa	darrning, rysning, feberfrossa	
rigg	sida	
riggra	bära, leda, föra	
riggrar	bär, leder, för	

riggrepaskro	väska, koffert, resväska, bärare, handtag
rikkra	hålla, behålla, förvara, äga
rikkra	hålla, vänta, stanna, bli kvar, stanna kvar (se. hikkra)
rikkrar	håller, behåller, förvarar, äger
rikkrepa	vänta, rast, uppehåll (se. hikkrepa)
rikkrepaskro	hållare, behållare, förvarare, ägare
riksdalern	gammal myntenhet i Sverige
rill	fis, fjärt
rilla	fisa, fjärta
rissch	björn
rissepaskro	någon som vänder på något (ex. översättare)
rissra	vända, omvända, skruva, översätta
rissrad	vänd, omvänd, skruvad, översatt
rissrepaskria	skruvmejsel
rocha	kastrera
rochado	kastrerad
rochepaskro	valackare, hästskärare
roddra	leta, söka, undersöka
roddrepa	letande, undersökning
roddrepaskro	utredare (på någon myndighet)

rojj	sked	
rom	make, resandeman	(end. resande)
rom’ad	gift	(resande emellan)
rom’as	giftas	(resande emellan)
romane	resande	
romane-manusch	romanitalande folk	(alla grupper)
romani	resandespråket, på resandesätt	
romani-lav	romaniord	
romani-tchej	resandeflicka	
romano	resande, på resandesätt	
romano	resande	(djup resande)
romano-tchavo	resandepojk	
romanot	resande-aktigt, på resande sätt	
rombana	såg, fil, rasp	
rome’dina	giftemål mellan resande	
romni	kvinna, hustru	(end. resande)
rota	tala (så att utomstående inte förstår)	
rotepa	tal, språk, romani, rotvälska för utomstående)	(oförståeligt
rotfara	tala	(oförståeligt för utomstående)

rovv	gråt	
rovva	gråta	
rovvepa	gråt	
rovvlija	käpp, påk att använda som vapen	
rukk	träd	
rulla	dragkärra, kärra, bil	
rullik	dragkärra, kärra, bil	
rupp	silver	(en del säger rubb för Guld)
rupp-dannj	silvertand	
rupp-mofftik	snusdosa av silver	
rupp-sörrmiss	silverring	
ruppano	silvrig, av silver	
ruschtas	förargats, blivit arg	
ruschtepa	ilska, raseri, hämnd	
ruschto	ilsken, rasande, hämnlysten	
rå'lakk	arg	(se. lakk)
rå'li	ilska	
råddrepa	råd	

sa	skratta, le
sa’ben	skratt, leende
saar	kroppshår
saddja	skratta, le
saddjalo	skrattande, leende
saddjepa	skratt, leende
sallvaris	grimma till häst, betsel
sammbuna	pipa, flöjt, tobakspipa
sammeten	församlingen
sani	fin, tunn, smal, mager
sani	välling
sano	fin, tunn, smal, mager
sapp	orm
sapp-jakkad	ormögd
sappalo	ormaktig, falsk
sappano	fuktig, intvålad, löddrig
sappanopa	fukt, ånga, intvålning, inlöddring
sappra	fukta, tvåla in, lägga på raktvål
sappunja	såpa, tvål
saro	hela

saro-stedes	överallt, allestädes	
sarr	hur, som	(se. harr)
sarrali	ull	
sarrgan	täcke, tältduk, hästtäcke	
sarrla	tidig, tidigt	
sarrvis	ren, horndjur, rådjur, hjortar	
sass	all, allt, allihop, hela	
sassaren	alla, allihop	
sassaro	allt, hela, alltihop, hela alltet	
sassta	hela, blir bättre, läka	
sasstepa	hälsa, friskhet	
sasstepasske!	Skål! För hälsan!	(äv. to sasstepan!)
sasster	järn, metall, skrot	
sasster-dromm	järnväg	
sassto	frisk, kry	
sasstra	skrota, samla järnskrot, boja någon	
sasstra-skiro	skrothandlare	
sasstrano	av metall	
sasstrepa	samla skrot, skrothandel	
sasstrijar	stigbyglar, handbojor (då de är av metall - sasster)	

savi	hurdan, sådan, vad för en
savo	hurdan, sådan, vad för en
savvrikkar	stänger från vagn som fästes i hästens seldon
schaffan	skåp
schaffra	skaffa, ordna
schakk	varor, material, små handelsvaror som säljes styckvis
schakk-lovijar	pengar för inköp av material eller handelsvaror
schakker	döv
schakkren	”döven” (öknamn)
schakkrepa	dövhet
schala	röra vid, röra runt, blanda, blanda sig i sådant som inte rör en
schalepa	vidrörning, kelande, iblandning i något
schalijar	korn, gryn, fröer
schalljano	skuggig, i skugga
schalljepa	skugga
schalljing	skugga
schamm	kind
schamme’dina	örfil
schammeske kokkalo	kindben, käkben

schannja	klia	
schannjepa	klåda	
schappalo	hästsko	
schappan	hästhov	
schepp	spets	
scheppalo	spetsig	
schill	smör	(se kill)
schill-maro	smörgås	(se kill-gås)
schimmlo	fläckig, vitfläckig häst	
schinna	köpa	(se kinna)
schinnda	väta, vattna, lägga i blöt	
schinndepa	väta, fukt, dagg, blötläggning	
schinndo	våt, blöt	
schinnepa	marknad, affär, butik	
schinnepa	köp, marknad, handel, handelsplats	
schinnepaskro	köpman, handelsman	
schippo	fat, lock, skål, mugg	
schóbaring	25 öring	(tolvskilling - gammal myntenhet)
schovvachanija	häxa	
schovvanepa	häxeri, förtrollning, magi	

schovvekaij	trollkarl, magiker, svartkonstnär, bedragare	
schovvekano	trollkarl, magiker, svartkonstnär, bedragare	
schovvekano	häxlik	
schukkar	vacker, sakta, försiktig, lugn	
schukker	vacker, fin, hygglig	
schukkla	syra in mat av något slag	
schukkli	ättika, äv. krut	
schukklo	sur	
schukklo-sellvani	inlagd sill i ättika	
schukklo-tudd	filmjölk, yoghurt	(eg. surmjölk)
schukklopa	surhet, syra, ättika	
schukklu	sur	
schunn	hör! lyssna!	
schunna	höra, lyssna	
schunnar	hör, lyssnar	
schunnepa	hörsel	
schunnepan	hörseln	
schunnfara	höra	
schunnlo	öra	
schurrna	loge	

schuttla	tömma	
schuttlo	tom	
schyldranott	kallt	
schyllalo	kall	
schyllano	kall, kylig	
schyllanot	kallt	
schyllepa	kyla	
schyllma	frysa	
schyllmano	kall	
schyllmaskiro	kylskåp	
schysslepa	dimma, fukt, mögel	
schysslo	dimmig, möglig	
schyvvla	svälla, svullna	
schyvvlepa	svullnad	
schyvvlo	svullen, uppsvälld	
schå	6, six	
schålla	vissla	
schållepa	vissling	
schäring	låtsas, fiktion, skoj, ”inte på riktigt”	
schärrmo	mask, larv	(se. kerrmo)

schärve-nukko	barn som har D-vitaminbrist	
schärven	Rakit (D-vitaminbrist)	
schätt	olja, rinnande flott	
schättalo	oljig, fettig, flottig, glansig av fett	
schökklan	kök	
sé	sig	
sedder	senare, sedan	
seen	sadel	
seffa	smedja	
sekund	sekund	
sell	100, hundra	
sellvani	sill	
selläng [släng]	hundralapp, hundring	(e:et faller bort i tal - släng)
sennalo	grön	
sennalo-kovver	grönsaker, frukter	
sennalopa	grönska	
sennalott	grönt	
senslo	sedan	
serrna	stjärna	
serrnikano	stjärnklar (himmel)	

serrvo	vänster
serrvo rigg	vänster sida
settolka	bogträ på sele
sevvro	hård, skarp
sevvropa	hårdhet, skarphet, äv. vasshet
si	hjärta, själ
sigg	fort, snabbt
siggepa	hast, hastighet, kvickhet
sigger	fortare, snabbare
siggra	skynda
siggrepa	jäkt, skyndsamhet
siggt	fort
siina	horn på djur
siinalo	hornig-, ett djur som har horn eller en som är elak
sikklo	lik
sikklo	lik, liknande
sikklot	likt, liknande
sikkra	visa, lära, instruera
sikkran	spegeln
sikkrar	visar, lär

sikkrepa	visning, lärande, undervisning, instruktion, vittnesmål, bevis, vittnesbörd (religiöst)	
sikkrepaskria	lampa	
sikkrepaskro	lärare, instruktör, vittne, spegel	
sillo	mål, avsikt, slutdestination	
simmado	pant	
simmado-ker	pantbank	
simmling	ögonfrans	
simmro	rem, bälte	
sinnja	sele till häst, remtyg till häst	
sinns-i-masskar	sinsemellan	
sinter-rakkrepa	romanispråket	(endast i Skåne)
sire	sina	
siro	sig, sin	
siro	sin	
siro	sjö	
siros	sin	
sirrja	vitlök	
sissa	klippa (med sax)	
sissik	sax	

sivvo	grå	
sivvra	sy	
sivvrepa	skrädderi, sömnad, söm	
sivvrepaskro	skräddare	
sivvreske rakkli	sömmerska	
sivvro	vass, skarp	
skali	kopp, skål, fat	
skammina	stol, pall	(se stammo/stammlo)
skoffa	vara tyst, lugn	
skojonare	djupa resande	(endast i Skåne)
skorrni	sko, stövel	
skorrnijar	skor, stövlar	
skraj	filt, sjal	
skruva	samlag	
skräjjdo	hare	
skunt	skit, smuts	(vanl. i Skåne)
skunt-penndri	toalett	(vanl. i Skåne)
skunta	skita, smutsa ner	(vanl. i Skåne)
skunti	skitig, smutsig	(vanl. i Skåne)
skutta	hoppa	

skuttano	hoppig, oregerlig
skuttepa	hopp
slittan	släde
slumma	plommon
slumme-linn	plommonträd
slummikke-rukk	plommonträd
slutfara	sluta
släng	hundralapp, hundring
smekkra	smaka
smekkrepa	smak, kryddor
smelltina	grädde
sminntana	grädde
smitto	smed
smittra	smida
smittrepa	smide, smidessaker
smonkert	fett, flott
snalo	snål
snaro	snål
snarvalo	snål
snarvalopa	snålhet

snejjdare	skräddare
sno	ta, gripa
snålla	piskasnärt
so’ben	sömn
soles	själv, bara
solo	ensam
sonneka	guld
sonnekeno	gyllene, guldfärgad
sorraleder	starkare
sorralo	stark
sosske	varför, på grund av, av vilken anledning
sossti	varför
sovvla	svära en ed, garantera
sovvlepa	ed, garanterande
span	stöld, inbrott
spana	stjäla, göra inbrott
spekkari	mataffär
spekkra	spela, spela musik, leka
spekkrepa	dragspel, musik, spel, lek (av olika slag)
spekkrepaskro	spelare, en som spelar något, musiker

spijepa	åtlöje, hån
spijepaskro	en som hånar andra eller gör andra till åtlöje
spila	knuffa, föra, skjuta framför sig
spiledina	vagn som knuffas framför en, skottkärra
spilepa	knuff, påskjutning
spinnlo	spindel
spita	åtlöje, hån
staddra	dra, lura, bedra (dra vid näsan)
staddra	dra, bedra, lura
staddrad	dragen, bedragen, lurad, ”dragen vid näsan” [lurad]
staddrepa	dragande, drag, bedrägeri
staddrepaskro	dragare, bedragare
staddrepaskro graj	draghäst, arbetshäst
stadengiro	hattmakare, hattbutik
stadi	hatt
stakklengro	igelkott
stakkra	sparka, hoppa, kliva upp på en häst
stakkran	sparkstötting
stakkrepa	spark, hopp
stammlo	stol, pall (se skammina)

stammo	stol, pall	(se. skammina)
stannja	stall	
starr	4, fyra	
starr-naschare	fyrspann, bil	(eg. fyrspringare)
starra	ta, gripa	
starra	hålla fast, fästa någon	
starrad	tagen, gripen, fängslad	
starrengiro	arrestvakt, fångvaktare, polis	
starrepa	tagande, gripande, fasthållning, arrest, häkte, fängelse	
statto	arrestvakt, fångvaktare, polis	
sté	stå, stiga upp	
stedi	platser, ställen	
stedo	plats, ställe	
stemma	röst	
sterrna	katt, hankatt	(se. masskra)
stil	lugn, tyst, stillsam	
Stil!	Tyst!	
stila	vara tyst, lugna sig	
stila siro	vara tyst, lugna sig	
stilano	lugn, tyst, stillsam	

stilar	lugnar, tystar	
stilepa	lugn, tystnad, stillsamhet	
stilepa	tystnad, lugn, stillsamhet	
stilla	fånga, gripa, häkta någon	
stillepa	fängelse, arrest, gripande, infångande, häktning	
stillepangro	fånge	
stimmiro	gniden, prutsam	
stratta	gata, gränd	
strekklan	tak	
strikkling	strumpa	
strikklingar	strumpor	
stråta	häkta, anhålla någon	
stråtad	häktad, anhållen	
sträkkali	tåg	
stubba	snubbla, tvinga, forcera, tvinga sig framåt	
stunnta	stundas, något stundas, något kommer att ske	
stylltra	lura, bedra	
suj	nål, synål	(sing.)
sujar	nålar, synålar	(plur.)
summa	spå i kort, förhäxa, utöva svartkonst, bedra	

summepa	spådom, förhäxning, svartkonst, bedrägeri
summepaskri	spådam, sierska, häxa, bedragerska
summepaskro	trollkarl, magiker, svartkonstnär, bedragare
summi	soppa
suna	drömma
sunnepar	drömmar, fjäderkläder, sängkläder
suno	dröm
surrpa	stuga, torp
suta	sova, somna
sutalo	sömnig
sute-lakk	sömnig
suto	sovande, liggande
svakko	varje, all, hela, båda
svakko dy	båda två
svakko jekk	varenda en, var och en
svakko-tchiro	hela tiden, konstant
svakko-vollta	varje gång
svannja	tår
svannjar	tårar
svardara	svara

svarepa	svar
svedikke	svenska
Svedikke-temm	Sverige
svedikko	svensk
sveding	svensk
svedingar	svenskar
svejjsaris	hammare
syllabiss	tång
syllvano	avundsjuk
syllvanopa	avundsjuka
sörrmiss	ring, vigselring

tá	och	
tabbra	tända eld	
tabbre-kascht	splintor, tunna vedträ till att tända eld	
tabbre-manger	tändstickor	
tabbrepa	tändning, antändning	
tabbrepaskria	tändare	(eg. elddon)
taffla	bord	
tammlan	höst	
tammlarepa	skymning	
tammlo	mörk	
tammlo-trassch	mörkrädd	
tammlopa	mörker	
tangna	tunna ut något, t.ex. en plåt eller tråd	
tangnepa	trånghet	
tangno	smal, snäv, tight	
tann	tyg, väv, textil, stor duk	
tassa	värma upp något	
tassepa	uppvärmning	
tatti	spatt	(kronisk inflammation i bakbenen på hästar)
tatto	varm, het, stark om mat	

tatto-manusch	värmlänningarna	
Tatto-temm	Värmland	
tattopa	värme, hetta, feber	
tattra	värma upp, hetta upp, skålla	
tattrepa	uppvärmning, upphettning, skållning	
tav	tråd, telefon	
tava	ringa på telefon	
tavepa	telefonsamtal	(eg. trådbindning)
tavreske-ker	spinnhus	(kvinnofängelse i gamla tider)
tavring	resande	(eg. tråddragare/häktmakare)
tchadd	kräk, spya	(äv. sädesvätska)
tchadda	kräkas, spy	(äv. ejakulera)
tchaddepa	kräkning, spya, kräksjuka	(äv. ejakulering)
tchakk	kål	
tchakk-chero	kålhuvud	
tchakke	såsom, liksom, som	
tchakkes	såsom, liksom, som, på så sätt, så, så här	
tchala	mätta sig (äta)	
tchall	avslöjande	(anses numera vara slang)
tchallfara	avslöja	

tchalo	mätt	
tchalopa	mättnad	
tchammla	tugga	
tchammlepa	tuggande, en tugga	
tchang	knä	
tchanga	hästsjukdom - kronisk artros	
tchar	gräs	
tchar-täppa	gräsmatta	
tcharaskiro	en som slår gräs, gräsklippare	
tcharo	fat, kärl	
tchatcho	sann	
tchatchopa	sanning, domstol, rättegång	
tchatchopaskro	domare i domstol	
tchavar	barn, ungar	
tchavo	son, pojke, kille	(end. resande)
tchavvring	kyckling	
tchej	dotter, flicka, tjej	(end. resande)
tchekkan	panna, pannan	(i huvudet)
tchi	inte, inget, ingen, nej	
tchibb	tunga, tal, språk	

tchibbi	bra, god, utsökt, välsmakande, väl	(vanl. i Skåne)
tchikk	smuts, lera, gjyttja	
tchikk-schakk	lergods, handelsvaror av lera	
tchikkalo	smutsig, lerig	
tchikkla	putsa hus med lera, klena med lera, kalka hus, färga, måla	
tchikklepa	arbete med lera, putsningsarbete, målningsarbete	
tchinn	snitt, skåra, skärsår	
tchinnda	väta, blöta, fukta, vattna något	(se schinnda)
tchinndepa	bevattning, nedblötning	
tchinndo	våt, blöt	
tchinngra	skära, snitta	
tchinngrado	skuren	
tchinngrepa	knivslagsmål	
tchinntan	menstruation, äv. diarré	(eg. den blöta)
tchippo	höft	
tchirall	längesen	
tchiro	tid	
tchirrklo	fågel	
tchirrklo-kaben	fågelfrö	(eg. fågel-mat)

tchisko	god, väl, bra
tchivvra	kasta, slänga, lägga undan, placera, stoppa in (något)
tchivvrade	kastade, slängde, lade undan, placerade, stoppade in (något), kasserade
tchivvrepa	kast
tchokka	käke
tchokka	kjol
tchokke-dina	käksmäll, ett slag på käken
tchokkisar	käkar
tchommen	någon (sak)
tchommet	något (sak)
tchongra	spotta
tchongrepa	spott
tchonn	måne, månad
tchor	stöld
tchor	tjuv
tchor-kovva	stöldgods
tchora	stjäla
tchorare	tjuv
tchorepa	*stöld*

tchorepaskro	tjuv
tchorralo	fattig, arm
tchorralopa	fattigdom
tchorrijall	i lönndom, i hemlighet
tchorrjano	hemlig
tchorrjanopa	hemlighet
tchorro	en fattig stackare, en stackare
tchukkne’dina	slag med piska
tchukkni	piska
tchukkni-dabb	pisksnärt
tchumm	kyss
tchummra	kyssa
tchummrepa	kyss, kyssande
tchure’dina	knivhugg
tchuring	kniv
tchuro	kniv
tchytchi	kvinnobröst, bröstvårta
tchällvina	källare
tchärrva	koka, laga (mat)
tchärrvad	kokt, lagad (om mat)

tchärrvepa	kok, kokning, matlagning
te	att; som prefix till verb
te haja	att förstå, att kunna
te kli	att rida
te penna	att säga
tejjsa	morgon
tejjsan	imorgon
tejjsarra	morgon, tidig morgon
tele	ner, nere
tele-jakkad	närsynt
tele-muttrad	nerkissad, unge som kissat på sig
teli	ner, nere
tella	under
tella-nutta	undertröja
tellahoffser	underbyxor, kalsonger
tellan	underifrån, nedifrån
temm	land, län, område, distrikt
terrno	ung
terrnopa	ungdom
tikkne	små

tikkneder	minst	
tikkner	mindre	
tikkni	liten äv. baby, barn	(fem.)
tikkno	liten äv. baby, barn	(mask.)
tikknopa	barndom, barnslighet	
tingsare	tiokronorsmynt	
tirakk	sko	
tirakke-skiro	skomakare	
to	till, åt	
to-pali	tillbaka, till slut	
to-pall	tillbaka, igen	
tossno	torr, äv. mager	(eg. uttorkad)
tossto	torrt, torkat	(ex. bröd)
tova	tusenlapp	
tovva	tvätta	
tovvepa	tvätt	
tovvepaskria	tvättmaskin	
tovving	tvål	
traddja	köra, åka, resa	
tradra	köra, åka, resa	

tradrepa	resa, färd	
tradrepaskro	chaufför, åkare	
trannsuris	tallrik	
trasch	rädd, skräckslagen	
trascha	frukta, skrämma, hota	
traschanott	farligt	
trascht	farligt, riskabelt	
tremmo	hall, farstu	
trinn	3, tre	
trinndess	30, trettio	
trinnter	ärtor	
trinnto	tredje	
trissa	möta, träffa	
trissepa	möte, träff	
trokkna	torka	(ex. tvätt som hänger på tork)
trokknepa	torkning	(ex. tvätt hängd på tork)
trokkno	torr	(ex. om tvätt)
trokkno-maro	knäckebröd	(eg. torrt bröd)
tromma	våga	
trommanikk	käpp, påk	

trommano	våghalsig, modig	
trommepa	mod	
trommepaskro	våghals, en modig person	
trujjall	runt, omkring	
trummo	lat, envis	
truppesko tattopa	feber	
truppo	kropp	
trusstall	runt, omkring	
tryssa	skaka, rista, ruska	
tryssano	skakande, ristande, ruskande	
tryssepa	skakning, ristning, omruskning	
tudd	mjölk	
tudd-tchippo	mjölkkärl	
tudda	mjölka	(se. doscha)
tuga	sörja	
tugalo	sorgsen, ledsen	
tugalopa	sorg, ledsamhet	
tugalot	sorgset, ledsamt, tråkigt	
tullepa	fett, flott	
tullo	fet, tjock	

tullopa	fett, fetma
tussni	kanna, bringare, karaff, större flaska, stort glas
tussnija	kanna, bringare, karaff, större flaska, stort glas
tvalo	tvål
ty	rök
tya	röka
tyali	tobak, cigarett
tyepa	rykande, bolmande, rökning
tyeskiro	skorsten, ässja

uprall	uppifrån	
upre	uppå, uppe på	
upredder	övre, överst	
uschlepa	skyldighet, skuld	(i pengar)
uschli	skyldig	(pengar)
uschlo	skyldig	(pengar)

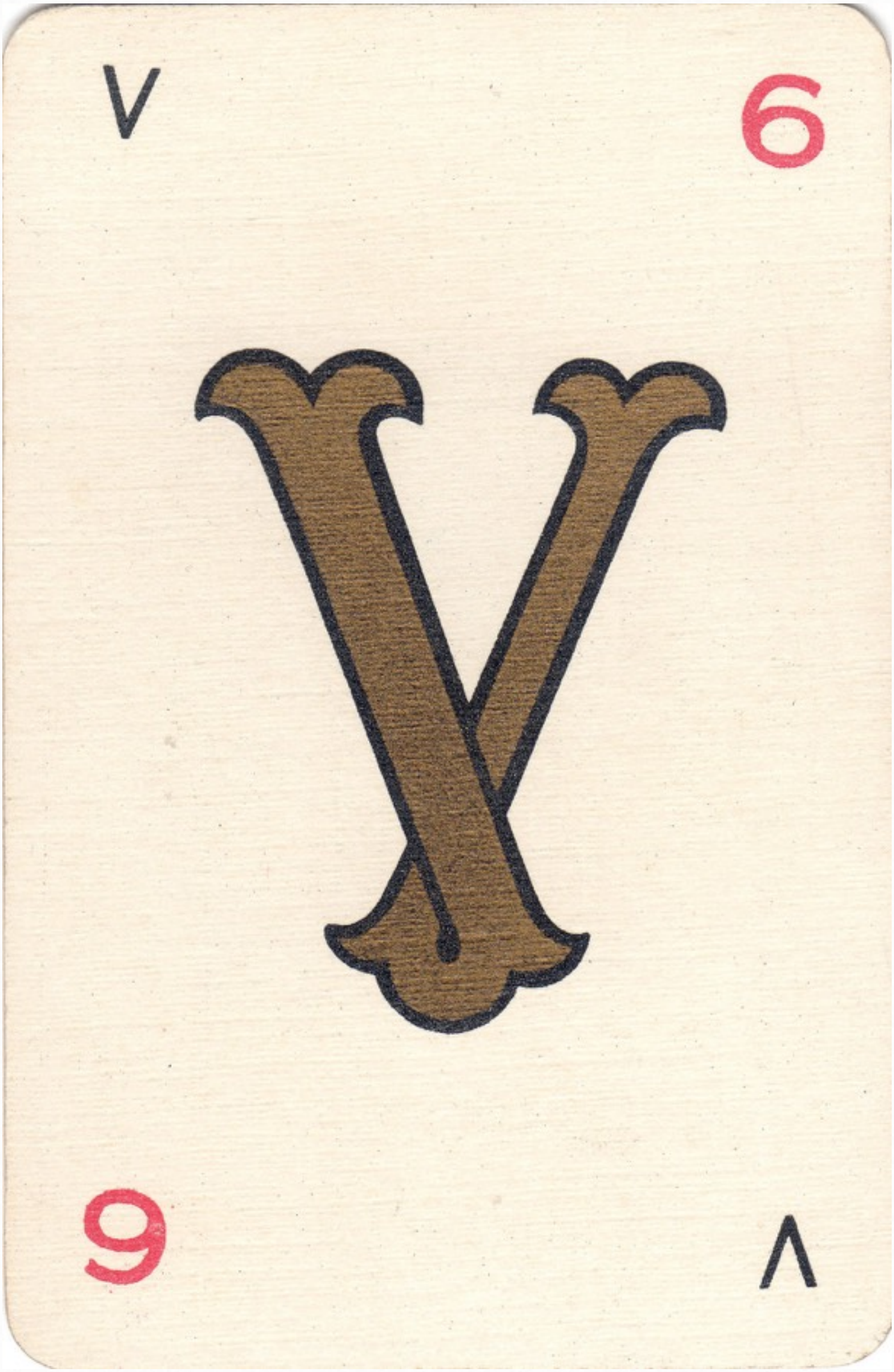
V
6
V
9
V

vago	första, främste, förra
vali	glas, fönster, ruta
vali-jakkar	glasögon
vallschen	könssjukdom (eg. fransosen)
Vallschikke-temm	frankrike
vallscho	fransman
vanngapaskro	kolare, eldare
vanngepa	kolmila, tjärkokning
vannger	träkol, stenkål
vannta	vägg
vanntaskiro	hylla, skåp, bokhylla, väggkrok (något som är placerat på väggen)
vannteske-juvv	vägglus
vanntra	byta, blanda kortlek
varengiro	mjölnare
varo	mjöl
varo-kringla	mjölkvarn
varrtra	vänta
varrtrado	väntad
varrtrepa	väntan

vasst	hand	
vasst-dikklo	handduk	
vaver	annan	
vaver-schännes	annorlunda, olik	
vaver-stedes	annanstans, annorstädes	
vavera	andra	
vavrest	annat, olikt, annorlunda	
vejjsta	kniv, dolk	
venn	vinter	
venna	vintern, om vintern	
venndri	tarm	
venndrijar	tarmar, inälvor	(ej. lever, njure, lunga)
verani	kedja, klockkedja	
verrta	restaurang, krog	
vesch	skog, skogsbygd	
vescha	skogen	
vescha-skiro	jägare, skogsarbetare	
vettra	väder, luft, vind, bris	
vevvrikka	ekorre	
vidder	vidare, fortfarande	

vinatta	jul, julafton
vinatte-rukk	julgran, julträd
vinnscha	vinden
violett	lila
voddro-isar	sängkläder
voddro(s)	säng
vollta	gång, omgång
volltra	vilja
volltrepa	vilja
vorrdina	vagn, husvagn, kärra
vorrding	bil
vorrdinja	vagnen, husvagnen
vossno	vår (possessivt) (se. marro + menngro)
vossnoss	vi, oss (se. menn + mennde)
vri	ut, ute, utanför
vri'all	utifrån
vri'an	utifrån, utanför, utur
vri-passchelse	utlägg (av pengar)
vri-passchelse-loviar	pengar för utlägg vid inköp av material eller handelsvaror

vunnschepa	önskan
vunnschranott	önskvärt
vussch	linne, linnetyg
vusscht	läpp
väljfara	välja
vällkra	välja
vällkrepa	val
väntfara	vänta

å’vallschen satan,’den lede‘ (eg. fransosen)

ångfara ångra, ångras

Siffror och tal

0	noll	20	byss
1	jekk	30	trinn-dess
2	dy	40	starr-dess
3	trinn	50	pansch-dess
4	starr	60	schå-dess
5	pansch	70	jeffta-dess
6	schå	80	okkto-dess
7	jeffta	90	engja-dess
8	okkto	100	sell
9	engja	200	dy-sellar
10	dess	300	trinn-sellar
11	desso-jekk	400	starr-sellar
12	desso-dy	500	pansch-sellar
13	desso-trinn	600	schå-sellar
14	desso-starr	700	jeffta-sellar
15	desso-pansch	800	okkto-sellar
16	desso-schå	900	engja-sellar
17	desso-jeffta	1000	assars
18	dess-okkto	10000	dess assars
19	desso-engja	100000	sella assars

Tidsbegrepp

gryning	divesepa
tidig morgon	tejjsarrla
morgon	tejjsa
förmiddag	glan-paschdives
middag	pasch-dives
dag	dives
eftermiddag	palluno-dives
kväll	bellven
skymning	tamlepan
midnatt	pasch-ratti
natt	ratti
tidigt	sarrla
sent	harrga
imorgon	tejjsan
igår	irattias

Pengar & Handel

öre

krona

småmynt

en krona

fem kronor

tio kronor

tjugo kronor

femtio kronor

femtiolapp

hundralapp

femhundrakronorssedel

tusenlapp

köpa

sälja

kosta

pris

dyr

billig

prisvärd

betala

betalning

betalkort

kreditköp

guris

lokk

chindringar

je lokk

bemmare / panschare

dessing / tingsare

byssing

pasch-selläng

tamlepan

selläng

pansch-selläng

barolill / tova

schinna / kinna

bikkna / bekkna

molla

mollepa

kusch

kopra

emmrepa

prejjsa

prejjstrepa

prejjsepa-karrtli / karrtli

prammepa / järrlepa

Dinsterrakklija;

Latcho dives å latchot avle kajj!

Ha vunschras kadives?

Må'ja! Motte tchommen kaben da'to?

Ascha dó sass?

Pakkrepa! Tchakke avar mander to pall glajj!

Schinnepaskron;

Latcho dives å pakkrepa!

Mé vunschrar blott je bedda kalo mossta te pi. Å mi romani vunschrar te le je bedda mossta me sminntana.

Avvalo! Mander ler je schill-maro ninna mass-marrklier å forr mi romni ler menn je schill-maro ninna räker å jarear.

Ehé!

Pakkrepa!

Kaben pre

Dinsterrakklija;

Ava så latchot to MacDonalds! Ha vunschras kadives?

Avvalo! Tchommet vavert?

Ehé, å savo dipp-sås å piben vunschras dran menyn?

Chili Cheese dennkrar du?

Kettanes avar dova je selläng å schådess å trinn lokk te prejjstra.

Pakkrepa! Akajj trinndess å jeffta lokk to pall! Kaben avar glajj!

Schinnepaskron;

Latcho dives! Je Big Mac & Co ninna pommes fonn gullene broller/ pabbar å je baro Cola.

Ehé! Je motcho fonn engja Nuggets fonn tchavvring kai je Meny.

Pani utan smekkrepa å curry-dipp. Å le ninna je portion fonn dolla tattea kiralle-kotter da'to!

Ehé!

Akajj dy sellängar!

Pakkrepa!

Te schinna je nevo TV

Bikknepaskron;

Tchisko! Menn kammar butten vaver modeller fonn TV:n fonn dova baropa. Vunschras 3D eller tchommen vaver finess?

Tchisko! Dalla kammar menn je par trinn vavera TV:ar forr diro. Ja ninna dojj'to ska menn dikka pre dollen.

Kavva TV bikknas nu to emmrepa. Dó aschar QLED å kammar 4K tchakke bilden dikkas horrta hosstro vri. Dó kalo farrna aschar horrta kalo å du må'te koppla to pansch vavera apparater masskar HDMI å dó kammar stedosa te kera dri karrtlier forr digital-TV tchakke du tchi hunkar tvingad te kamma je TV-box into.

Dó mollar byssåstarr barolill/tover engja sellängar å dessengja lokk.

Du hunkar naturligtvis tchi tvungen te prejjstra dollo kadives utan må´te le'n pre prammepa/järrlepa å prejjstra tellan byssåstarr monnter.

Schinnepaskron;

Mander har dennkrat te schinna je nevo TV pre 60 pallser

3D vunschrar mé tchi te kamma avvar dó må'te ja te kamma appar dre TV:n forr te dikka pre Internet-riggar å ninna Netflix å vavera sikkle dinnstrepan.

Myschto!

Å va mollar dollo?

Å du devloske Dad! Dollo aschar je bitta kusch forr mander!

Mé ler nog te stila sé je kutti tchiro! Pakkrepa!

Lejsto berscht hunkade mander to Gasskano-temmen. Passa lennde brukas tchi prejjsepa-karrtlijar kai dre Svedikke-temmen. Dolla brukar oftast reda lovijar istedes forr karrtlijar. Tchommena buddiker, verrter å vavra schinnepan ler tchi ens prejjstrepa fonn karrtlijar. Svedingar hunkar såpass vana te prejjstra sassarott fonn karrtlija tchakke dollen hajjar tchi att manuschar fonn vri'an marro temm tchi kerar emmleges.

Langs drommen hattchade mander to pre je bensinmack te raffa mommali-pani. Kanna mé varrtrade dre kön forr te prejjsa forr sé tchakke avade je sveding å puttchade dinnsterrakklon palla penndrit å volltrade te prejjstra mé si karrtli. Dinnsterrakklon svardara pre gasskano-rakkrepa å anglikke-rakkrepa; Nur Bargeld! Only cash!

Svedingen hajjade tchi ha dinnsterraklon dennkrade å puttchade pali palla te prejjstra forr te ja andre penndrit. Pali pukkade dinnsterrakklon; Nur Bargeld! Only cash! Alltså jadde dó tchi te prejjstra ninna karrtli forr te ja andre penndrit. Svendingen stea kai je frågetecken å mander pukkade to lester; Dó jar blott te prejjstra mé lovijar. Akajj aschar apparater kai chindringar tchuvvras dre forr te ja andre penndrit å dova mollar jeffta-dess eurocent. Då dikkade pre mander å pennade; Avvar mander kammar tchi nane lovijar. Me kammar blott ninna mi karrtli. Me frekkrade lesster; Hunkar du avlo to je temm kai reda lovijar mestens brukas forr schinnepa - å tchi kammar ninna reda lovijar? Då nickade pre cherot å pennade ehé.

Mander trysschlade blott pre cherot å pennade to dinnalon; Måtte du le je latcho drom å latcho semester mé di karrtli! Då dikkade pre mander mé traschepa dre jakkarna å pennade; Pakkrepa.

Dó aschar gossvarott te jana palla savea lovijar å palla savot prejjstrepa mé karrtlijar dre vavera temmar jar, glan je tradrar da'to.

Truppon

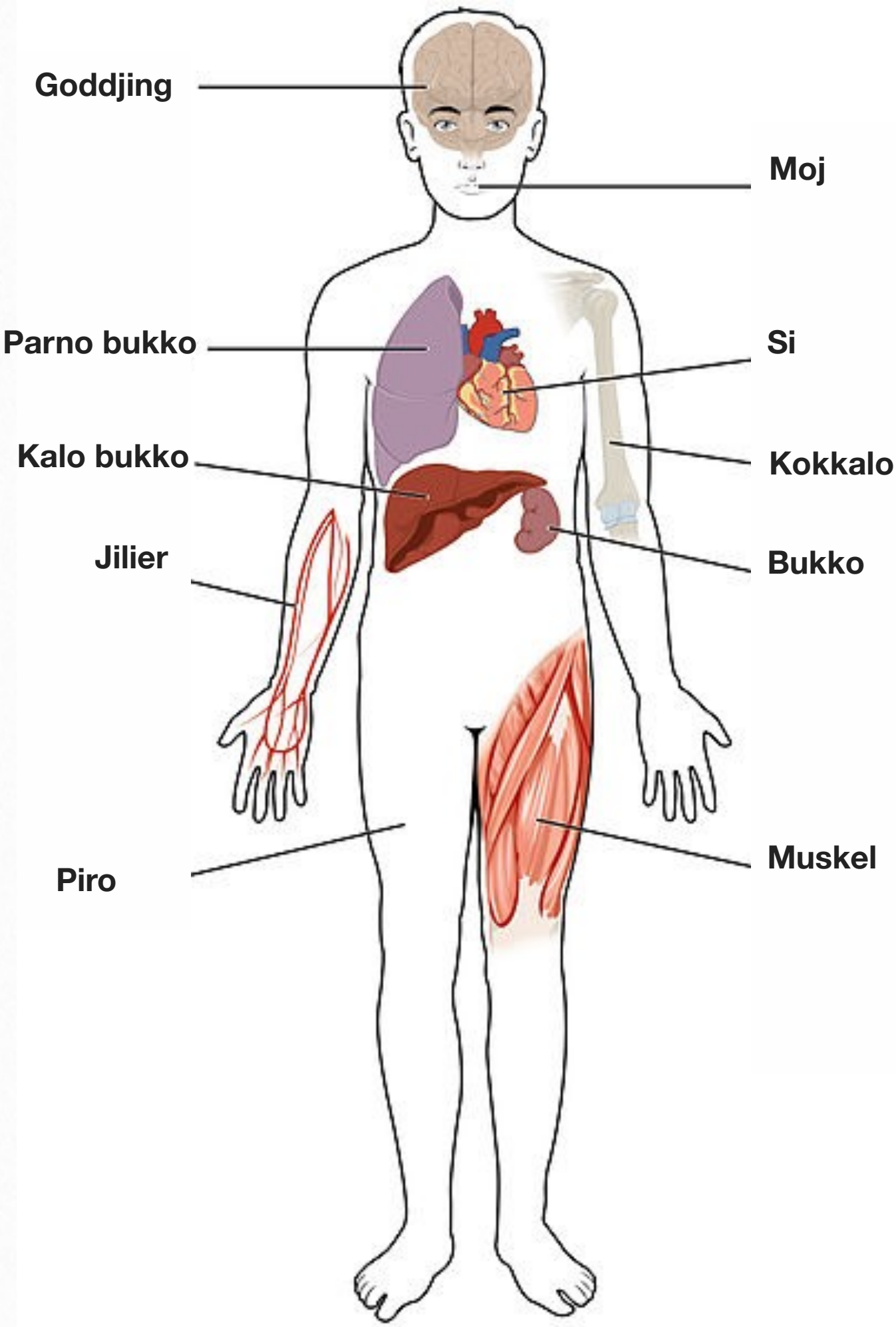
Goddjing
Moj
Parno bukko
Si
Kalo bukko
Kokkalo
Jilier
Bukko
Muskel
Piro

Vast

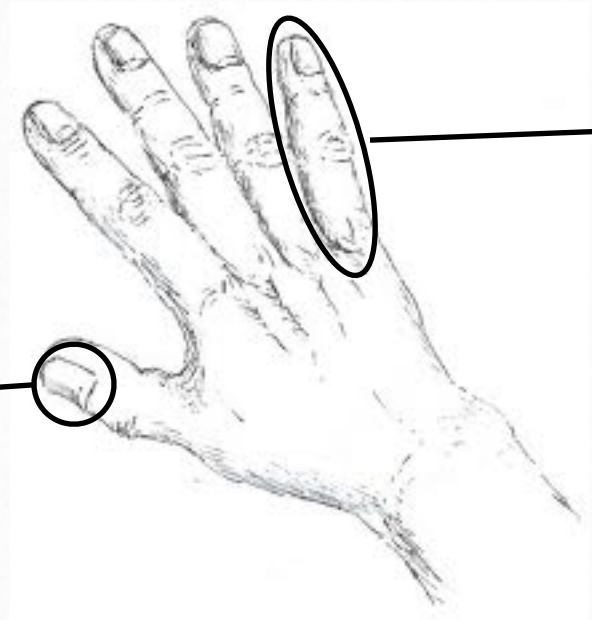

Mussik

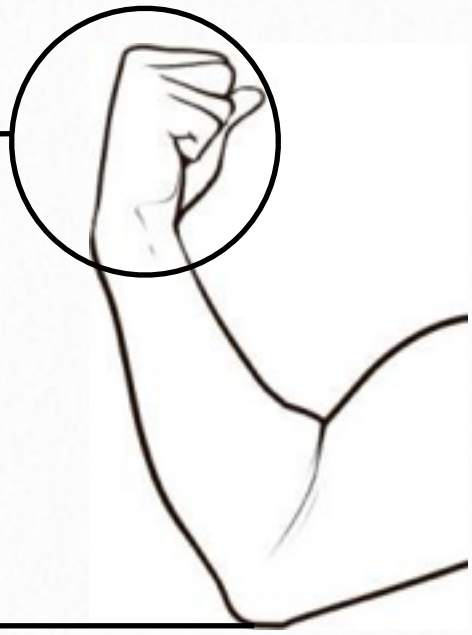

Piro

Chero

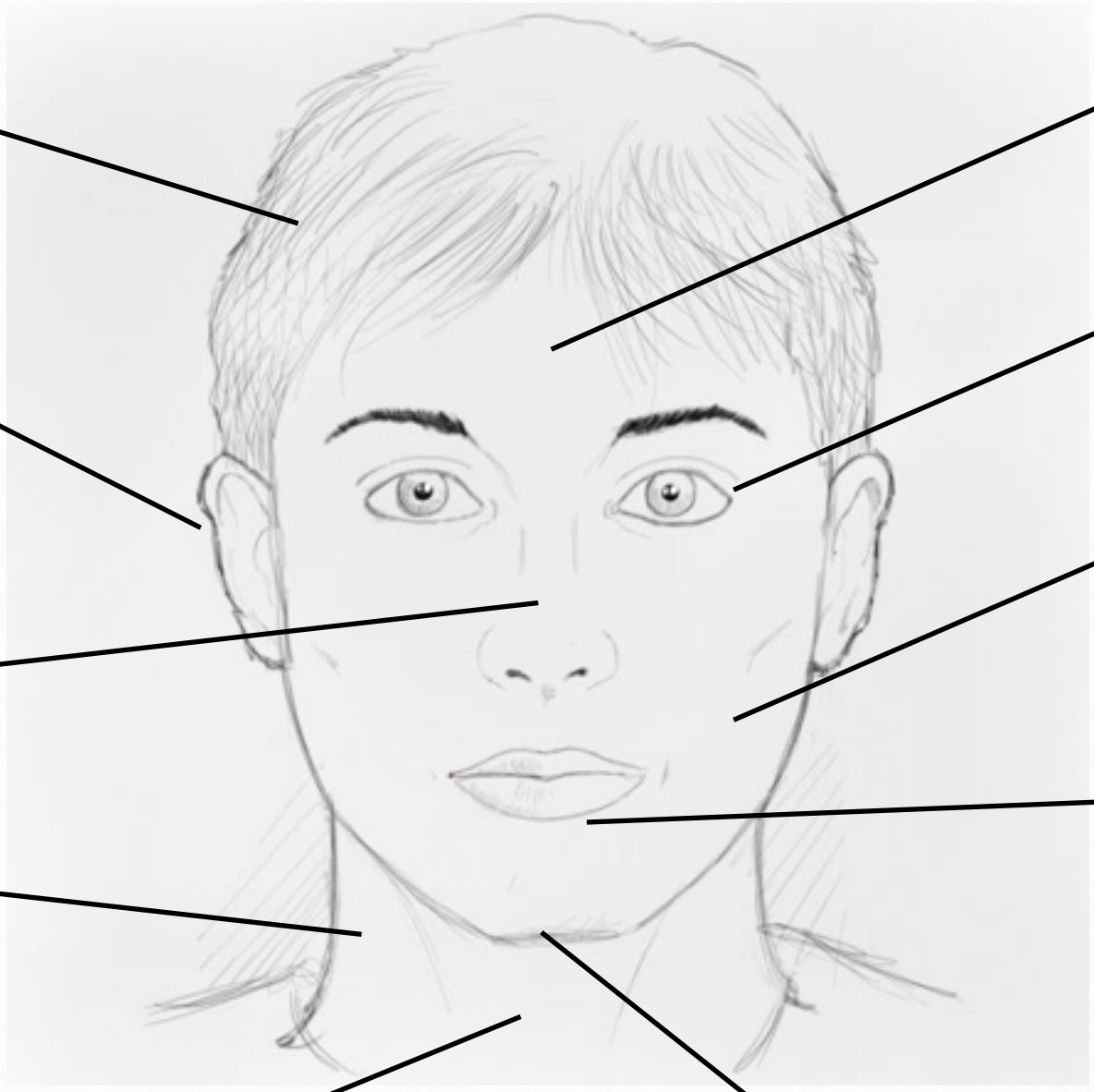
Bal
Tchekkan
Jakk
Kanj /
Schunnlo
Schamm
Nakk /
Nasik
Vuscht
Kärrlo /
Daro
Pavvunija

Jakk

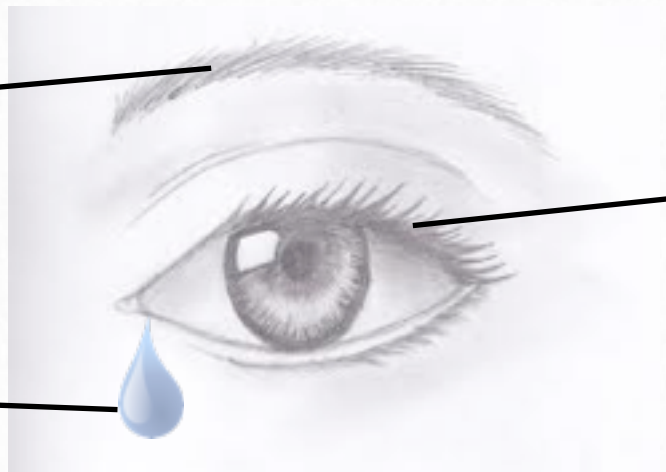
Povvi
Simmling
Svannj

Mojj & dannjer

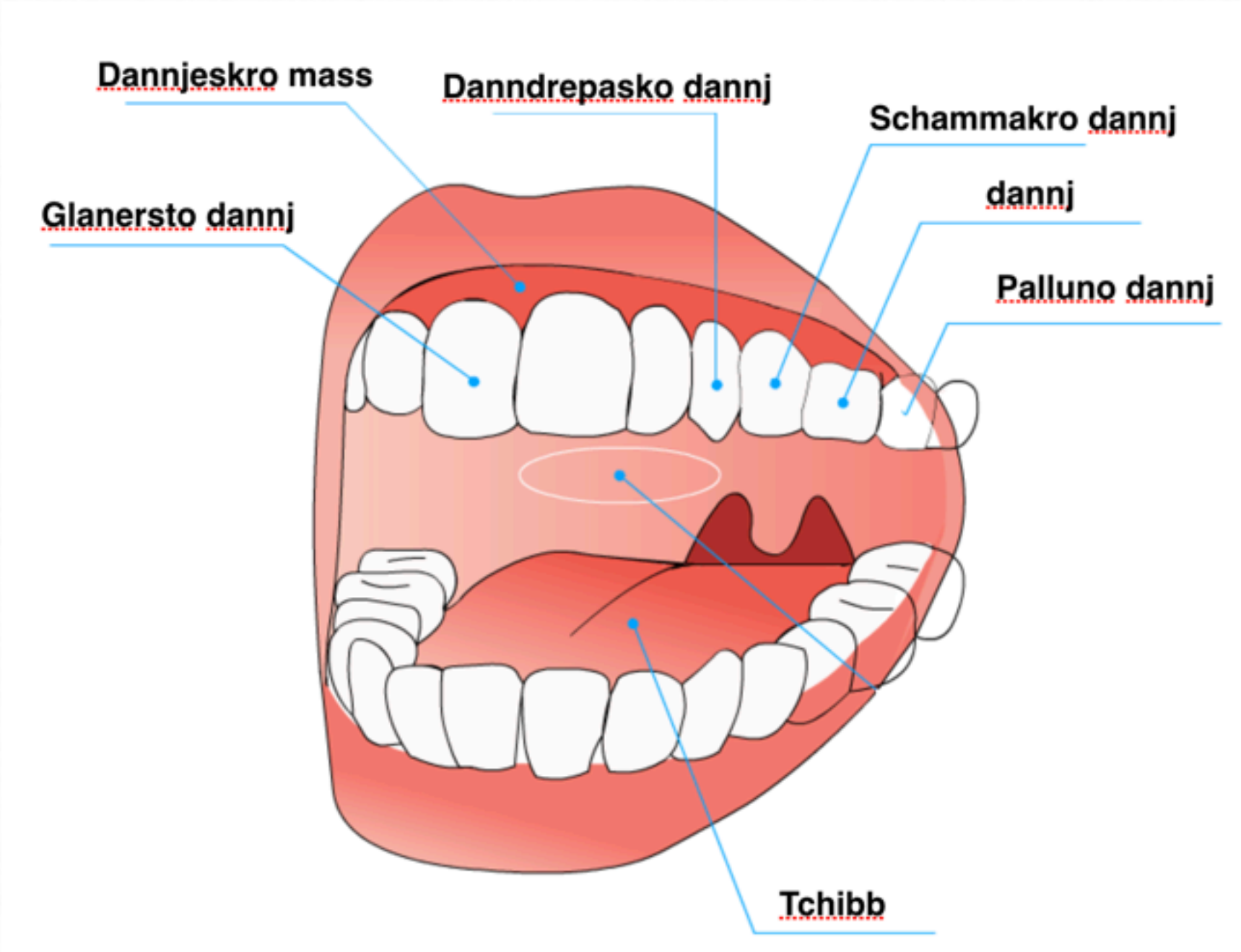

2

Om LAVENGRO

Som grund för denna ordlista ligger det språkliga material som återges i Allan Etzlers doktorsavhandling - Zigenarna och deras avkomlingar i Sverige (Uppsala 1944). I den ursprungliga projektplanen fanns planer på att inkludera ytterligare ett antal källor i LAVENGRO. Vi tvingades dock begränsa oss till Etzlers material då det beviljade revitaliseringsstödet reducerats till motsvarande 2/3 av ansökt stöd. Vi beslutade dock att inkludera våra tidigare språkliga material från ABC-LINN och LAVA-LILL som i ett led att fylla i luckor i Etzlers material. Arbetet har trots dess mindre omfattning kunnat förverkligas tack vare revitaliseringsstödet från Språkrådet.

Arbetsprocessen

Arbetet påbörjades strax innan sommaren 2017 genom att riktlinjerna för arbetet med LAVENGRO reviderades i förhållande till den ursprungliga planen. Under sommaren påbörjade vi det praktiska arbetet genom att hålla genomgångar med ett femtontal ungdomar som deltog i arbetet. Ungdomarna fick i uppgift att föra in uppgifterna från Allan Etzlers ordlista i en gemensam databas. Språkdatan var sammanställd mot slutet av oktober och gicks sedan igenom under de kommande månaderna. I samband med detta påbörjades det omfattande revideringsarbete som vår språkliga referensgrupp utförde. Romani-ordens ortografi strukturerades om för att överensstämma med den ortografi vi valt att använda oss av inom Frantzwagner sällskapet. Den svenska översättningen av romani-orden uppdaterades från sin något gammalmodiga svenska och anpassades till modernt svenskt språkbruk. Allt sammanställdes i ett samlat dokument och gick runt för påseende och synpunkter en sista gång inom vår språkliga referensgrupp. Efter godkännande genomfördes det praktiska arbetet med e-boken LAVENGRO under februari och mars månad 2018.

Grundmaterialet - Allan Etzlers romani-ordlista

Under sin studietid på 1920-talet arbetade Allan Etzler på det numera nedlagda fängelset Långholmen i Stockholm. Där kom han i kontakt med ett flertal interner som var resande. Etzler kunde hålla diskussioner rörande romani-språket några av dem och totalt fick Etzler 9 informatörer som han under sin tid samlade in språkligt material från. Då vi idag har kännedom om vilka de 9 resandemännen var kan vi uppskatta vilka delar av materialet som är tillförlitliga uppgifter och vad som motsvarade de resandes faktiska språk. I Etzlers material finns även insamlade språkdata som härrör från olika så kallade hemliga språk och som vissa av de 9 resandemännen uppgett för Etzler. Några delar av materialet är inte på något sätt ord som hör hemma i varesig svensk romani eller i resandes vanliga språkbruk. Delarna hör till olika så kallade hemliga språk som förr talades på bland annat fängelser eller av exempelvis luffare och knallar. Vissa sådana ord har förvisso tagits upp som inlånade ord i den allmänna svenska romanin av resande, men då i en totalt sett relativt låg utsträckning. Ett fåtal sådana ord har fått vida spridning och kan därför anses utgöra del av svensk romani. Andra ord inom samma genre har fått mycket ringa spridning och då främst använts mycket lokalt, eller inom enstaka familjer och släkter. Sådana ord har vi valt att inte reproducera i LAVENGRO. Vi har även gjort vissa intressanta upptäckter som kan komma att utgöra grund för framtida forskning.

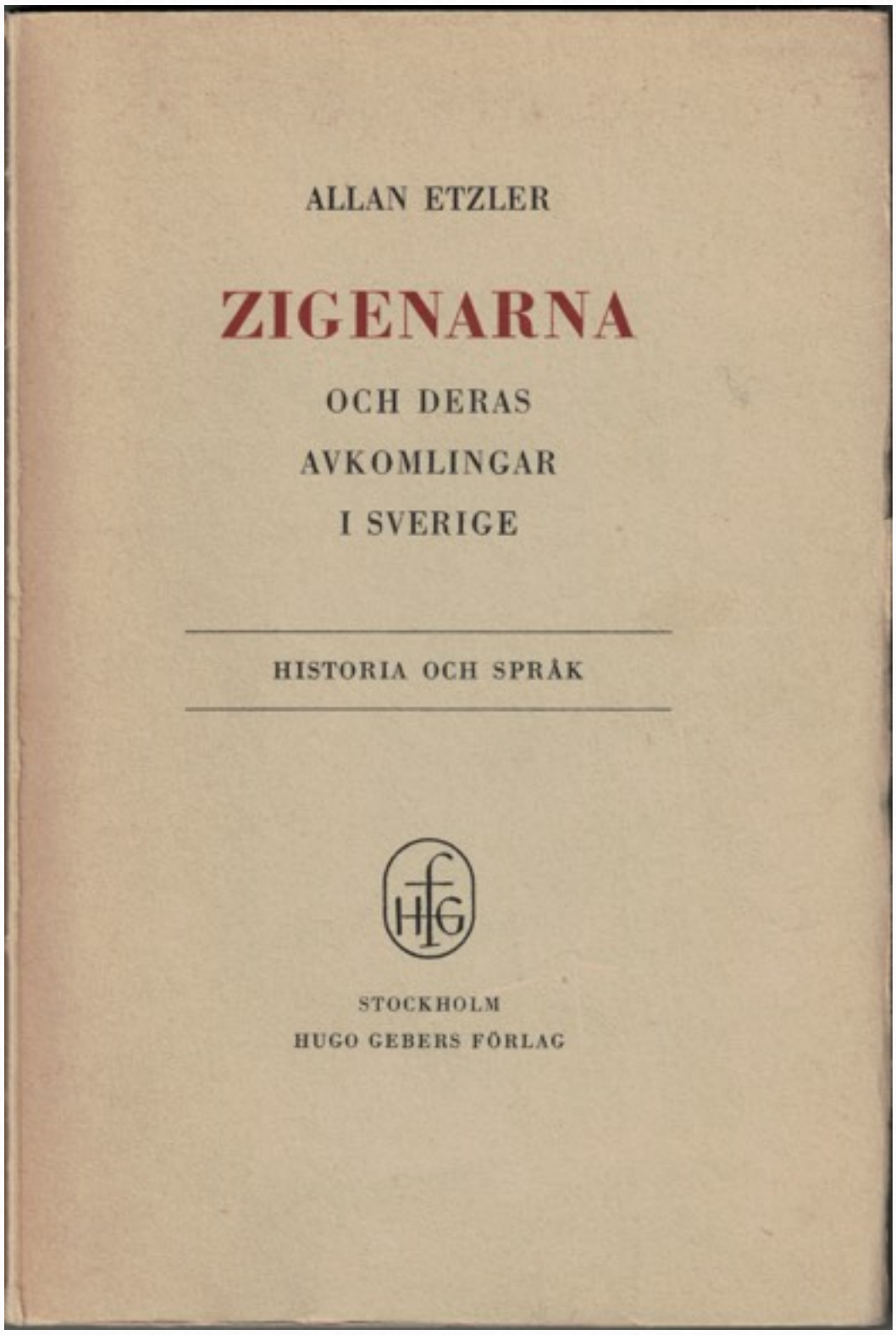

Metod

I Etzlers avhandling framgår hur han närmade sig de olika resandemännen och hur han efter hand kunde få ta del av deras romani. Varje insamlat ord dokumenterades noggrant och i ordlistan framgår vem av de 9 männen som använt ordet i fråga. Etzler kodade sina informatörer på ett sätt där var och en representeras av en bokstav från A till G. Bland informatörerna förekom två brödrapar, som anges som E 1 och 2 samt F 1 och 2. Etzlers kodifiering har varit mycket värdefull för oss i vårt arbete. Inte minst då ordlistan föregås av en kortfattad beskrivning om de anonymiserade informatörerna. Genom våra bakomliggande djupa insikter i de resandes genealogi och historia, tillsammans med tillgången till källor, vet vi med säkerhet vilka de 9 resandemännen var. Därav kan vi koppla materialets språkliga skillnader till yttre påverkan, såsom dialekter av svenska eller norska då en del av informatörernas anfäder haft koppling till Norge. Etzlers information är därav oerhört värdefull. Tack vare våra samlade kunskaper har vi kunnat dra slutsatser om vilka former av olika angivna ord vi bör prioritera i skrift. Allt baserat på ett inifrån-perspektiv. Vi är väl medvetna om att talare av svensk romani idag ofta har variationer av många ord. Ibland är variationerna små och ibland stora. Det är inget ovanligt att ett och samma romani-ord uttalas olika i skilda delar av landet, i olika släkter eller för olika personer. Detta faktum framgår tydligt i Etzlers uppteckning och vi har strävat efter att minimera dialektala särdrag och återge språket i skrift på ett sätt som kan passa det stora flertalet av resande. Den språkliga utveckling som kontinuerligt fortlöper kan tillsammans med de påverkande yttre faktorerna resultera i väldiga språkliga skillnader. Vi vill därför understryka de som sinsemellan använder andra former av ett specifikt romani-ord, och/eller uttalar eller skriver annorlunda än vad vi gör i LAVENGRO, inte på något sätt kan anses ha fel för sig. Romanin i LAVENGRO speglar inte en enskild persons romani. I LAVENGRO har vi strävat efter att prioritera former av romani-ord som ligger närmre en form som är mer ursprunglig och mer ofärgad av olika svenska dialekter. Som metod har vi gått till väga på ett liknande sätt som Etzler gör i sin ordlista, då har gör språkliga jämförelser mellan sitt insamlade material och bland annat finsk romani. Vi har använt samma metod som Etzler, men då utökat jämförelseanalyserna till att även jämföra en stor del av romani-orden med tysk romani (sinti) och brittisk romani, som båda ingår i samma nordvästliga dialektgrupp av romani som svensk romani.

Revideringen av materialet

I genomgången av Etzlers ordlista påträffades ett flertal ord som varken hör hemma i varesig i romani-språket eller i de resandes tal. I Etzlers avsnitt rörande arbete med ordlistan resonerar han själv rörande vissa ord som är rena konstruktioner där svenska ord fått olika suffix, såsom exempelvis; -onom, -ttis (med variationerna -ters/-asjter), -dackon och -tara/-fara samt till sist -dra/-ra. En av informatörerna påstår att kalv heter kalvonom på romani, vilket Etzler själv ifrågasätter. Likaså skulle arkonom betyda brev, en tydlig konstruktion av (pappers)-ark och -onom. Den mest anmärkningsvärda konstruktionen är gräjonom som ska betyda häst. Gräj (grajj enligt vår ortografi) är ett romani-ord och varför någon överhuvudtaget skulle bemöda sig att bygga på ordet med ett suffix är förbryllande, såvida man inte strävat efter att föra Etzler bakom ljuset och hemlighålla det genuina ordet för honom.

Det är i sig inget konstigt att man har historiskt lånat in svenska ord i romanin. När man gjort så har orden fått anpassas efter romanins sätt att tala och dess grammatik. Etzlers ordlista innehåller flera ord som vi valt att inte ta med i vår revidering. Anledningen till det är att ingen av deltagarna i vår referensgrupp eller andra resande vi talat med varken hört någon använda orden, än mindre använt liknande ord. Ingen har heller sagt sig ens kunna tänka sig att använda dem själv idag. Etzler påpekar själv att hans informatörer emellanåt försökt fylla honom med rena lögner och trots det så finns ett flertal sådana konstruerade ord upptagna. När vi analyserat Etzlers material har vi kunnat notera att det finns två grupper av suffix. Den första gruppen är sådana som hör hemma i någon form av slang- eller hemliga språk, medan den andra gruppen hör hemma i romani. Då en äldre form av romani.

Den första gruppen av suffix hittar vi -onom har använts på substantiv såsom; arkonom, glasonom, sommaronomen, månónomen etc. Vid genomgången påträffades ordet alonom (ensam), som vi inte kopplar till suffixet -onom. Ordet speglar en individs uttal av rotvälskans alonum/alones (ensam) och har inte med suffixet -onom att göra. Andra ord är exempelvis; afters/attis (att), nutters (nu), asjter (av, efter), framters (fram), kullters (omkull), åmters/åmtis (om) etc. Ingen av dessa konstruktioner förefaller varken ha passat in i en äldre form av romani-grammatik eller en yngre form som sammanflätats med det svenska språket. Vår slutsats är att dessa ordformer hör hemma någon annanstans än i romani-språket.

Den andra gruppen av suffix hittar vi -ra/-dra återfinns i hög utsträckning i främst lågtyska låneord och som är typiska markörer för romani-varieteter och dialekter som historiskt sett talats i tysktalande regioner. Inlånade tyska ord har då fått ändelsen -r/-ar/-er i romani, i synnerhet i sinti-romanins dialekter. Exempelvis verben dennkra (tänka) och lindra (låna) kommer från tyskans denken (denk+ra) och lehnen (lehn+dra). Även svenska ord har fått samma suffix, som exempelvis boddra (bo). Det andra suffixet är -slo /-sto som även det kommer från tyskan. Ordet finnslo/finnstro (fin) och främmslo/främmsto (främmande) av fein (fein+sto) respektive fremd (fremd+sto). Orden återfinns i modern sinti-romani i formerna feinšto och fremšto. Förutom de två suffixen finns flera direkta lexikala kopplingar till både sinti-romani och finsk romani, men de ska vi inte gå in på här och nu.

Ett flertal ord har ett begynnande ljud som skiftar mellan ett sj-ljud och ett k-ljud. Precis på samma sätt som det svenska ordet kexchoklad. En del säger Kexchoklad medan andra säger Tjekschoklad. Båda formerna är givetvis korrekta och det går inte att dra några direkta skiljelinjer mellan de olika formerna. I romanin är bland andra orden kerrija och cherrija (dålig/ful/m.m.) två uttal av samma ord. Kill och schill (smör) är ett annat exempel. Det finns även ord där första bokstav skiljer mellan ett j- och ett g-ljud. Säd skiftar från jiv till giv, liksom finger från jusstro till gusstro. Listan kan göras betydligt längre. I LAVENGRO har vi försökt att ta med båda formerna av sådana ord.

Vi har valt att minimera oss till en eller två former av ett ord. Romani är ett talspråk och har aldrig använts i skrift, därför finns heller ingen ”standard-romani”. Om man jämför detta med det svenska språkets skillnader mellan tal och skrift så blir det tydligt. Knappt någon skriver som man talar och vice versa. Våra dialektala särdrag skulle skapa många missförstånd i skrift och så var det för ett par hundra år sedan. Då var det svenska språket inte standardiserat än. Det var först sedan kung Gustav III år 1786 instiftade Svenska akademien, landets högsta auktoritet i språkliga och litterära frågor, som det språkliga arbetet tog fart. Svenska akademien avgör med andra ord hur det svenska språket ska skrivas. Vägen fram till dagens moderna svenska har dock varit lång och det är egentligen först sedan landets barn lärt sig samma form av svenska i skolan, och i synnerhet sedan radio och TV:s intåg, som det svenska språket blivit som det är idag. I jämförelse med detta står det tydligt att romanin varken haft eller har möjligheter att utvecklas mot en standard-form och våra avsikter är inte heller att göra så nu.

Ortografin

I Etzlers ordlista framgår tydligt att han brottats med problamatiken att nedteckna sina informatörers ord. Det kan i sin tur direkt kopplas till deras olika uttal och betoningar. Vi har liksom Etzler mött samma problematik och valt att sträva efter att försöka prioritera en form av varje ord som vi upplever som mindre färgad av dialekt. Vi har valt att skriva sj-ljud och tj-ljud som sch- och tch-. Det mer asch-liknande sj-ljudet är skrivet som ch-. I vissa fall har vi använt bokstäverna å och ä, men strävat efter att använda o och e följt av dubbel konsonant. Vi följder därmed det svenska språkets skrivregler, frånsett att vi använder dubbla k:n istället för -ck.

De olika vokalerna uttalas ibland som monoftonger och ibland som diftonger. Vissa talare använder sig rentav i en del fall av triftonger i vokalerna. Vi har prioriterat de former av orden som vi upplevt som mest generella och minst dialektalt präglade.

Exempel från Etzler:

mosjta, musjta, måsjta (mosta, musta, måsta) kaffe

surmus (surmis) C, sårmis B, sörmis E²,

vejsta (väjsta), vejstan (väjstan) kniv

vårsno, vårsnos (vássnos), vårsnus, vårsnås m. fl. former,

Det framgår tydligt att Etzler mötte olika former av de olika orden, vilket han också valde att försöka återge. Om vi skulle återge varje form av de olika orden i ordlistan skulle det ha resulterat i ett 4-5 gånger större material, med samma innehåll. Vi anser att det är hämmande för språkbruket som vi strävar efter att främja i och med vårt arbete. Därför använde vi oss av formerna - mossta, sörrmiss, vejjsta och vássnos. Genom att använda

dubbla konsonanter markerar vi att vokalen blir kort, liksom i det svenska språket. Här vill vi också understryka att vi absolut inte menar att den som uttalar ord på annat sätt skulle ha fel. De språkliga skillnaderna kan kopplas till en mängd historiska och nutida faktorer. Då våra förfäder inte levt isolerade inom ett mindre område, utan kanske rentav kanske aldrig kommit i kontakt med varann, har skillnader uppstått. Lika så har ords betydelse ibland skiftat över tid. Ett ord kan därför ha en innebörd för en resande och hens familj och släkt, eller för resande i en specifik region, medan det har en annorlunda innebörd för andra. Sådana faktorer har vi inte fäst någon vikt vid i detta arbete.

Våra projektdeltagare

Vi har haft deltagare ur olika ålderskategorier och både män och kvinnor. Deltagarna har också varit spridda över stora delar av Sverige. Avståndet mellan två av våra ungdomar som deltagit i projektet och är i runda tal 150 mil. Även vår språkliga referensgrupp finns spridda såväl över landet som utomlands. Utan våra deltagares gedigna intresse och idoga arbete hade vi inte kunnat skapa LAVENGRO. Ingen nämnd och ingen glömd, Ni vet vilka Ni är och vi är Er alla skyldiga ett stort Tack.

Jon Pettersson

Projektledare

Efterord - Pallune lav

Det gläder mig oerhört mycket att Du läser ordlistan LAVENGRO. Vårt språk används idag mindre och mindre för varje dag som går och snart finns det kanske inte kvar. Just därför engagerar vi oss i språkliga revitaliseringsarbeten. Jag hoppas att Du får mycket glädje av denna ordlista och att LAVENGRO ger Dig möjligheter att använda Dig av romani i högre utsträckning i framtiden.

Tack!

Jon Pettersson

Projektledare för LAVENGRO

Me hunkar butt loschalo forr du drabbrar kavva LAVENGRO. Marro rakkrepa brukas kuttier å kuttier forr svakko dives kai jar ta filajj aschar **glajj** tchi nani to-pall. Palla sosske kerar menn kalla rakkrepange buttepan. Me hoppas att du lear butt loschepa fonn kavva LAVENGRO te lear möjlighet te bruka diro romani rakkrepa butter glan-an.

Pakkrepa!

Jon Pettersson

Cheroskiro forr LAVENGRO

Utgivning & innehåll

Ansvarig för utgivningen av denna publikation är Frantzwagner Sällskapet. Bildmaterialet i denna publikation består såväl av foton nedladdade från internet som av foton tagna av Frantzwagner sällskapets deltagare. För det nedladdade bildmaterialet har vi främst använt Googles söktjänst och sökt bilder som ej är skyddade av upphovsrätt. Vidare har vi kontrollerat varje bild huruvida de är tillåtna att användas fritt samt att ändras. Samtliga av de nedladdade bilderna är tillåtna att användas fritt. Nedladdade bilder är bokstäverna B, C, E, F, I, N, O, P, R, U, V och Å samt i avsnitten Siffror och tal och Tidsbegrepp. Även bilderna i innehållsförteckningen avseende förord, om LAVENGRO, Efterord - Pallune Lav och Utgivning & bildmaterial är nedladdade från internet. Bilden på LAVENGROS framsida, den för kapitel 1 samt bokstav J är tagna av Jon Pettersson och fotona för bokstäverna A, D, G, H, K, L, M, S och T är tagna av fotograf Sandra Englund - sandraenglund.se.
Texterna i avsnitten Om LAVENGRO, tillsammans med förord och efterord är skyddade av upphovsrätt, i övrigt är det språkliga materialet fritt att ändra för den som så önskar.

© FRANTZWAGNER SÄLLSKAPET 2018
ISBN:6789163909382